Akbaba

Partilere yedi milyon lira dağıtıldı.. — Gazeteler —

Devlet malı deniz!

GENE DEV ÇEKİLİŞ

GENE 7 MİLYON

60 Apartman Dairesi - 5 adet 100.000 lira - 10 adet 50.000 lira - 50 adet 10.000 lira - 100 adet 5.000 lira - 500 adet 1.000 lira - ayrıca 15 000 adet 100 lira.

TÜRKİYE BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyetidir

(Yeni Ajans: 3960—168)

Akbaba

Yıl: 43 Cilt: 9 Sayı: 33 ● Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ ● 11 Ağustos 1965

ALLAHAISMARLADIK C. H. P.

Birgün, Bizim Yokuş'tan Ankara'ya bir el sallandı:

— Allahaısmarladık C.H.P.!...

Bu el, seçim çıkarcısı bir politika cambazının eli değildi. Bu el, Atatürk Samsun'a ayak bastığı gündenberi savaşan bir kalemi tutuyordu. Devrimlerin, basında baş savaşçısıydı. Falih Rıfkı Atay'ın eliydi bu el!

Yalnız medenî kanunu, yalnız yeni harfi, yalnız şapkayı değil, bağlandığı parti uğruna, Varlık Vergisi gibi barbar bir kanunu bile yüzü kızara kızara savunmuştu!

Ne milletvekilliği, ne senatörlük, ne şu, ne bu... Bütün istekleri yetmiş yılın gerisinde bırakmıştı artık... Hiçbir isteği yoktu: Bir ömür boyu savunduğu inançlara saygıdan başka...

Ama, Atatürk'ü, resimlerini paralardan, resimlerini pullardan, resimlerini duvarlardan kaldırtmakla gönüllerden silemiyeceğini sezen C.H.P. nin millî şefi, daha kökten, daha temelden silkeleme yolunu tutmuştu: Halk Partisini Atatürk partisi olmaktan uzaklaştırarak...

«Devrimlere retuş yapılabilir» sözü, bunun saklanamamış ifadesiydi millî şef ağzından...

Cumhuriyetin som Atatürkçüsü Atay, Ankara'ya el sallarken, kim kimden daha önce ayrılmıştı dersiniz?... Galiba Falih Rıfkı Halk Partisinden değil, Halk Partisi Halk Partisinden!

O, yine eski savaşçı... Yine inancından zerresini kaybetmemiş, yine Atatürk'e sımsıkı bağlı, devrimlerin baş nöbetçisi, hürriyetlerin baş nöbetçisi...

Günün birinde bir başka el sallandı Ankara'dan:

— Allahaısmarladık C.H.P.!...

Bu el, o ilk sallanan elden de yaşlı bir eldi... Bu el de o ilk sallanan el kadar kalem tutan bir eldi... Bu el de, bütün hevesleri, yetmiş yedi yılın mutlu günleri içinde bırakmış bir eldi... Ünlü romancı, büyükelçi, Ulus başyazarı Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun eliydi bu el!

Rauf Orbay'a karşı İsmet Paşa'cıydı o... Fethi Okyar'a karşı İsmet Paşa'cıydı o... Bütün İsmet Paşa düşmanlarına karşı İsmet Paşa savunucusuydu o!

Nihayet, inançlarını feda edeceğine, kırkbeş yıl koruduğu bu sevgiyi feda etmiş, ayrılmıştı millî şefin partisinden!

Bir de baktık ki, bir başka el sallanıyor dünya gazetesinin baş sayfasında:

— Allahaısmarladık C.H.P.!...

Bu el de bir dost eldi, bir ünlü eldi, bir bağlı eldi partisine...

Yıllarca milletvekilliği etmişti o, yıllarca Millî Eğitim Bakanlığı etmişti o, tanınmış bir senatördü o, bir profesördü o...

O kadar da değil, Recep Peker'i, o küçüklüklerden uzak büyük adamı vurmak için İnönü'nün çektiği otuzbeş silâhtan da biriydi: Edirne senatörü Profesör Tahsin Banguoğlu idi o!

Saygılı bir üslûbun içinde bile saklanamayan acı sözlerle suçluyordu sayın genel başkanını!

«Milletvekili seçimlerine girildiği bir sırada, partimiz propagandacılarının bazı sözleri, tarafsız çevrelerde olduğu kadar, Halk Partili vatandaşlar arasında da endişe uyandırır olmuştur» **diyordu Banguoğlu.**

«Bu arkadaşlar, iktidara geldiğimizde her türlü mülkiyete dokunacağımızı, dış ticareti devletleştireceğimizi, yabancı sermayeyi memleketten çıkaracağımızı söylemektedirler» **diyordu Banguoğlu.**

«Türkiyede siyasî gelişmeleri takip edenler, sizin, sarih olarak 1958' den beri Cumhuriyet Halk Partisine bir başka yön vermek çabasında olduğunuzu görmüşlerdir» **diyordu Banguoğlu.**

«Böylece partimiz, adı konmaksızın bir sosyalist doktrin partisi şeklini alırken, millî hayatta da zarurî olarak sınıflaşmaya, daha çok devlet kapitalizmine ve teknokrasiye doğru gidilmiştir» **diyordu Banguoğlu.**

Banguoğlu bu kadarla da kalmıyor, demokratik bir hürriyet rejimine giren Türkiye'de, İnönü'nün kendi partisi içinde nasıl bir millî şef baskısı sürdürdüğünü de şöylece anlatıyordu:

«Parti üzerinde 20 yıldan beri devam ettirdiğiniz fiilî vesayet, parti organlarının işlemesine ve bu konuların serbestçe tartışılmasına imkân vermemiştir. Birçok arkadaşlarımız susmuş ve teşkilâtımız gönülsüz olarak sizi takip etmiştir.»

Banguoğlu, Atatürk partisinin, nasıl bir «İnönü partisi» hüviyetine sokulmaya zorlandığını da açıkça söylemekten çekinmiyordu:

«Geleceğin Cumhuriyet Halk Partisi Atatürk'ün mü olacak, sizin mi olacak? Bunu zaman gösterecektir.»

Bütün Atatürkçülerin üzüntülerini dile getiren Banguoğlu:

«Atatürk inkılâplarının ışığında uyanmış olan milletimiz, bir yandan hür bir hava içinde batı dünyasının düşünce ve yaşayışına, sosyal ve ekonomik düzenine ayak uydurmak, insan hakları ve sosyal güvenlik şartlarını gerçekleştirmek yollarında ilerlerken, bir yandan da kuzeyden gelen ihtilâlci sosyalizmin yoğun propagandası ile karşı karşıya bulunmaktadır.

Bu durumda sizin bir hürriyetçi sosyalist sıfatıyla da ona karşı kesin vaziyet almanız zaruridir.»

«Partimiz adına konuşanların ne türlü bir sosyalizm peşinde oldukları belli değildir. Bunlardan bir takımının açıkça kollektivizmi tutan yazıları ve beyanları ister istemez kuzey sosyalistlerinin propagandaları ile aynı hizada görülmekte ve partiyi ilzam etmektedir.»

Tahsin Banguoğlu, tıpkı Falih Rıfkı Atay, tıpkı Yakup Kadri Karaosmanoğlu gibi, eli:

— Allahaısmarladık C.H.P.!...

Diye sallanmaya hazır, kendi durumunu açıklıyordu:

«Benim gibi pek çok partili arkadaşınızın da vuzuha muhtaç olduklarını işaret etmek istedim. Yok, eğer seçimlere doğru tutumunuz zaten bu olacak idi ise, şahsen sizi bu yolda takip etmiyeceğimi açıklamakta — az da olsa — fayda gördüm.»

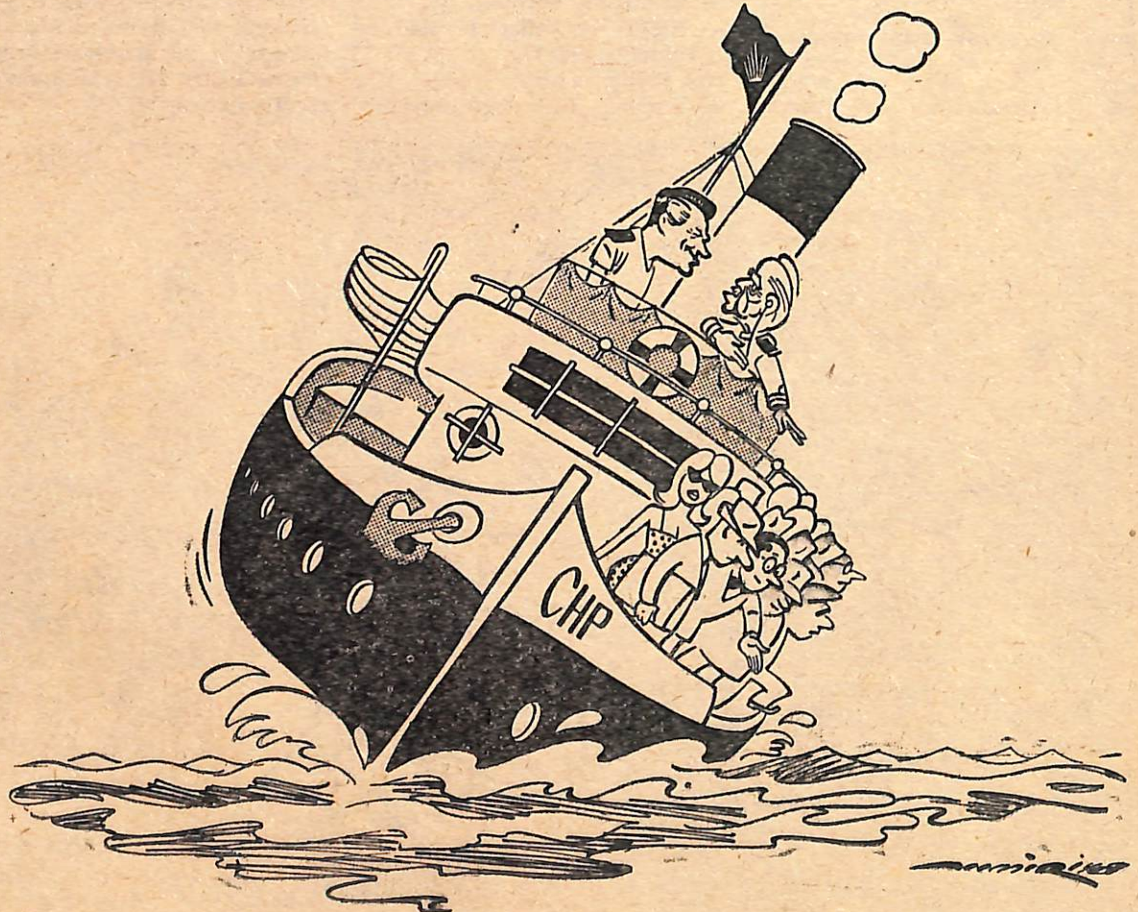
1923 ten bu yana, kırk üç yıla bir geçit yaptırınız. Sayın İnönü hangi arkadaşını, kendi günlük politikası uğruna harcamamıştır?... Silâh arkadaşı Fevzi Çakmak'tan tutunuz da başbakanı Şükrü Saraçoğlu'na, Recep Peker'e, Hasan Saka'ya, Nihat Erim'e kadar...

Tahsin Banguoğlu, bunların sonuncusu olmayacaktır elbet.

Ortanın solundakiler!... Dikkat!...

Sıra size geliyor!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Tecrübeli kaptan — Gemi fazla sola yattı Satır, yolculara söyle, biraz sağa geçsinler!

AZİZ NESİN

BEN AVRUPADAYKEN...

(Her gittiğim memlekette, başkentlerin radyo ve televizyonlarında konuştum. Bu konuşmalarımı beğenip beğenmediklerini bilmiyorum. Benim için önemli olan, konuştuklarımı da, yazdıklarımı da Türk okurlarının doğru bulup bulmayacaklarıdır.

Benim has okurlarım iyi bilirler ki, yıllardanberi gericilerin «Moskova ağzı» kullandığım yolunda iftiralarına ve saldırılarına uğradım. Çok şükür benim ağzım, ne Washington, ne Bonn, ne Moskova ağzıdır. Kendi ağzım, yani Türk ağzı ile konuşuyorum.

Moskova radyosundaki konuşmamı, işte bunun için sizlere iletiyorum. Yargı sizindir sayın okurlarım. (Aşağıda okuyacağınız konuşma, 11 Temmuz sabahı Rusça olarak Moskova radyosunda «Günaydın» saatinde yayınlanmıştır.)

— Sovyetler Birliğine gelmek benim için güzel bir hayaldi. Bu hayal gerçekleşti. Şimdi çok mutluyum. Bir aydır Sovyetler Birliğindeyim. Moskova'yı, Leningrad'ı, Baku'yü, Taşkent'i, Semerkant'ı, gezdim. Buradaki izlenimlerimi soruyorsunuz. Birkaç çizgi ile anlatayım.

Dünya milletleri birleşiniz!

Almanya'yı, Polonya'yı ve Sovyetler Birliği'ni gezdim. İki ay süren bu gezimde çok büyük bir gerçeği öğrendiğimi sanıyorum: Kapitalist memleketlerle, sosyalist memleketler ve dünyadaki bütün memleketler yalnız bir noktada tam anlaşmağa varmışlar ve birleşmişler. O da şudur: Lokantalardaki bıçakların hiçbir şeyi kesmemesi...

Turist gelmesin!

Bütün uluslar arasında, memleketlerine daha çok turist çekmek yarışı var. Bana öyle geliyor ki, Moskova'ya şimdikinden çok, daha pek çok turist gelir ama, otel odalarına asılan resimler turistlerin gelmesine engel oluyor. İnsanın uykusunu kaçıran, uyuyunca da rüyasına giren bu resimler otel odalarından kaldırılırsa Moskova turistle dolacaktır.

Çok iyi anlıyorum: Moskovalılar bile bile otel odalarına asıyorlar ki, sekiz milyonluk kalabalık Moskova, turist akını ile büsbütün kalabalıklaşmasın!

Yaldız!

Moskova'da ve Leningrad'da beni en çok şaşırtan şey yaldız bolluğu oldu. Heykellerin neden yaldıza bulandığını bir türlü anlıyamadım.

Bir gün, yanımızda çok güzel bir Rus kızı ile parkta geziyorduk. Kendisine sorduk:

— Niçin heykelleri bu kadar çok yaldızlıyorlar?

Kız cevap verdi:

— Yoook... Çok değil, heykellerin üstünde yalnız iki, üç milim yaldız var!

Çıplaklığın güzelliği!

Moskova'da, ünlü yazar İlya Ehrenburg'un evindeydik. Sartre ile Simone de Boire oradaydı.

Avrupa esprisinde çok seçkin bir aydın olan Ehrenburg'a çok merak ettiğim bir şeyi sordum:

— Niçin heykelleri yaldızlıyorlar?

Ehrenburg şöyle dedi:

— Çıplak olmak için güzel olmak lâzımdır!

Doğru değil mi: Çirkin kadınlar daha çok boyanırlar!

Tüccar akrabalarımız!

Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki münasebetlerin gittikçe düzelmesi, bizi çok memnun ediyor, ama Türkiyeli tüccarlar bizden daha çok memnun görünüyorlar.

Öğrendiğime göre, Moskova'ya gelen bazı Türk tüccarlarına, buradaki tercümanlar soruyorlarmış:

— Nâzım Hikmet'i tanır mısınız?

— Aa... Tabii. Arkadaşımızdı...

— Aziz Nesin'i tanır mısınız?

— Akrabamdır, çok yakın akrabam...

Akrabam olan tüccarların adlarını da söylediler, hiçbirini tanımıyorum.

Öyle anlaşılıyor ki, Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında ticaret ilişkileri geliştikçe, tanımadığımız birçok tüccarlar akrabamız olacak. Hiç olmazsa bu tüccar akrabalarımızdan arasıra bize biraz miras kalsaydı...

Zeytin ve Havyar!

Türkiye ile Sovyetlerin yakın tarihteki ilişkilerinden bir anektod var ki, her memleketin şartları ne kadar ayrı olduğunu çok güzel anlatıyor.

Bilindiği gibi, Türkiye'de havyar çok pahalı, zeytin ucuzdur. Sovyetler Birliğinde ise tersine: Havyar ucuz, zeytin pahalı!

1923 yılında olacak, Bakû'de yapılan kongreye, Ankara'dan gönderilmiş Türk komünistleri, orada şöyle konuşmuşlar:

— Türk patronları öyle zalim, öyle zalim, öyle zalim ki... Kendileri havyar yiyor, ama işçi kardeşlerimize zeytin yediriyorlar!

Bu sözleri duyanlar pek şaşmışlar ve şöyle düşünmüşler:

— Türk patronları ne kadar iyi imişler... Zavallılar kendileri havyar yiyor, işçilerini de zeytinle besliyorlar!

Koegzistans

Koegzistans'ın ne demek olduğunu, Sovyetler Birliği'nin İstanbul Başkonsolosluğunda çok iyi anladım. İhtilâlin yıldönümlerinde, eskiden bomboş olan Konsolosluk salonu bu son yıldönümünde Türk tüccarları ve iş adamları ile doluydu. Bunlar, sağ ellerindeki viski bardağını, sol ellerindeki votka bardağına vurarak:

— Şerefe!... Diye bir Viskiden, bir Votkadan içiyorlardı.

Bana öyle geldi ki, bu tüccarlar ve iş adamları, ortada, yani göbeklerinin üstünde bir de üçüncü elleri olmadığı için üzgündüler. Ortada bir de üçüncü elleri olsa ve bununla da Federal Almanya'nın bira bardağını tutabilseler çok daha memnun olacaklardı...

Eskidikçe güzellik!

Türkiye'nin eski başkenti İstanbul, şimdiki başkentimiz Ankara'dan güzeldir.

Gezdiğim yerlerde de gördüğüm: Almanya'nın eski Weimar'ı, yeni başkent Berlin'den daha güzel. Polonya'nın eski başkenti Krakow'da Warshova'dan güzel. Eski başkent Leningrad, sonraki başkent Moskova'dan daha güzel...

Demek, insanlar eskidikçe çirkinleşiyor, şehirler tersine, eskidikçe güzelleşiyor.

Görmek üstüne!

Bana kendi memleketimde sık sık şöyle sorarlar:

— Burada hiç mi iyi bir şey yok? Senin gözlerin iyi şeyleri görmez mi?

Şöyle cevap veririm:

— İyi şeyler de var elbet... Gözlerim, iyi şeyleri birçoklarından daha iyi görüyor. Ama iyi şeyleri yazanlar, söyliyenler, övenler o kadar çok ki, bana onlardan sıra kalmıyor.

Son söz!

Sovyetler Birliği'nde gördüğüm dostluğu, konukseverliği unutmayacağım. Atatürk'ün parolası var: «Yurtta sulh, cihanda sulh!» İlerici Türk aydınları, işte bu yoldayız.

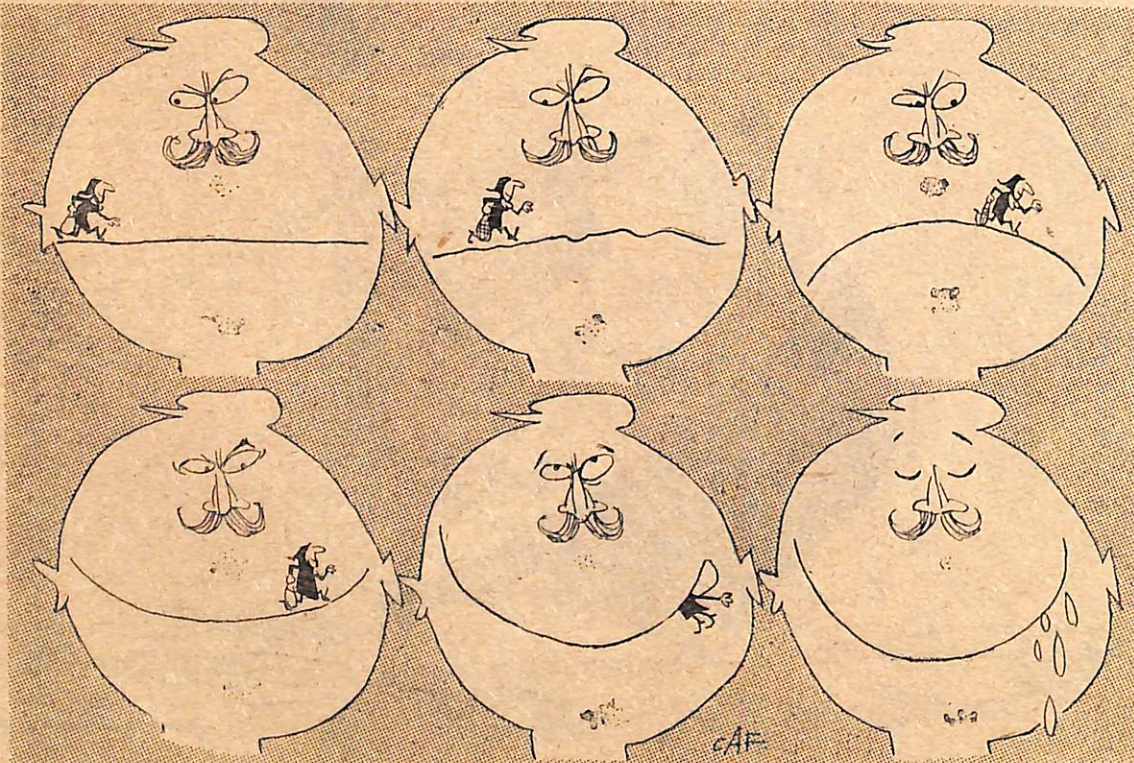
Sevgi, tanımakla olur. Barışsever Türk halkına, büyük komşumuz Sovyetler Birliği'ni daha iyi tanıtmağa çalışacağım.

Rusça!

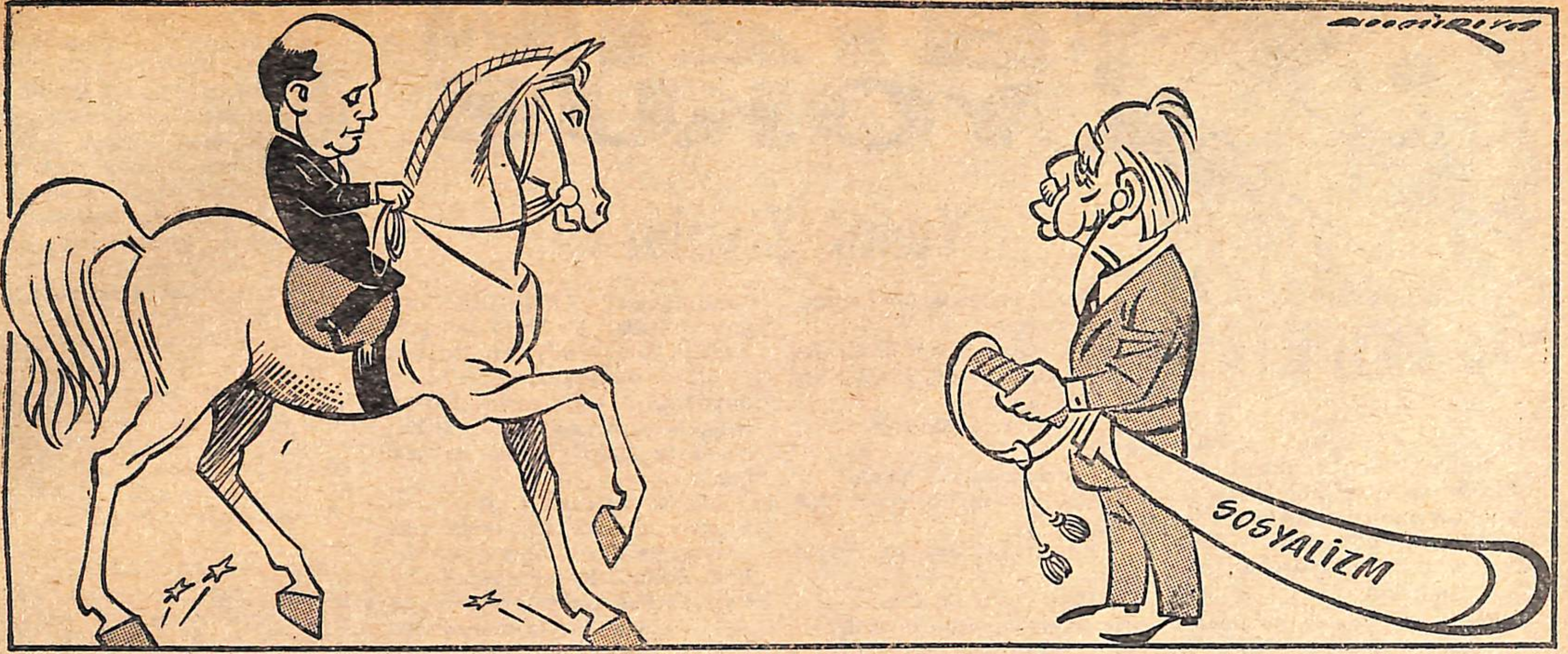
Spiker soruyor:

— Bir aydır Sovyetler Birliğindesiniz. Öğrendiğiniz Rusça kelimeleri söyler misiniz?

— Tavariş... da... Tureski psalti... Pajalutsa... Nalevo... Tak... Niyet... Yest... Pravda... Dasvidanya... Sı dobrım utrom... Vera...

Pazara gidiş!

At binenin .... Kılıç kuşananın!..

«Yoldaş... Evet... Türk yazarı... Buyrun... Sola... Öyle... Hayır... Var... Gerçek... Allahaısmarladık... Günaydın... İnanç...»

Bir eski fıkra!

Sayın okurlarım, Moskova radyosu için konuşmam böylece bitti. Şimdi de bir eski fıkra anlatacağım. Çoktan beri bu fıkrayı yazmak isterdim, ama bir türlü punduna getiremezdim. Çünkü, doğrusu ya, imlâya gelir bir fıkra değildir, müstehcendir. Ama çok güzeldir. Bakalım, kitabına uydurup yazabilecek miyim?

Rusya'da ihtilâl yılları... Büyük toprak sahibi, çok zengin ve yaşlı bir Rus, altınlarını, bir de körpecik güzel karısını yanına alıp, ihtilâlden kaçmak için tirene binmiş. Gidiyorlar. Terslik bu ya, tirende de genç ve yakışıklı bir ihtilâlci varmış. İhtilâlci delikanlının cepleri, çok ince kâğıtlar üstüne basılı ihtilâl beyannameleri ile dolu...

Delikanlı ile zengin ve yaşlı Rus'un körpecik karısı, işi pişirmişler, mercimeği fırına vermişler. O sırada Rusya'da bulaşıcı hastalık çok olduğundan, delikanlı ne olur ne olmaz diye ihtilâl beyannamesi basılı ince kâğıtlardan birini, korunmak niyetiyle kullanmak zorunda kalmış.

Bir zaman sonra, gecenin bir vakti, zengin yaşlı Rus da karısına yaklaşmış, ama hışır hışır bir ses... «Yahu, bu nedir? Burada ne işi var?» diye merakla uzanıp incecik kâğıdı elektriğe tutarak, gözlüğü burnunda, okumağa başlamış: «Ey zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi olmıyan dünya işçileri!..»

Yaşlı zengin boynunu büküp karısına dönmüş:

— Karıcığım, demiş, bu artık buraya kadar girdikten sonra, kurtuluş yoktur. Kaçmak boşuna!.. Haydi, biz yine çiftliğimize dönelim!

Bu fıkra benim çok hoşuma gider. Neden mi anlattım?.. Söyliyeyim: Türkiye'de son yıllarda şöyle konuşmalar artmıştır:

— Vallahi ben, yüzde seksen sosyalistim...

— Yooo... Ben yüzde doksan...

— Siz aşırı gidiyorsunuz, ben henüz yüzde yetmiş sosyalistim...

— Ben, ortanın solundayım!

— Ne kadar solundasın?

— İki parmak kadar!..

Evet, evet... Borsada fiatlar düşüyor, sosyalist yükseldikçe... Artık sosyalizm, yüksek sosyete hanımlarının tuvalet etekleri arasına girdi de gıdıklanmıya bile başladı. Kurtuluş yok, hiç olmazsa yüzde şu kadar, ya da ortanın üç parmak kadar solunda sosyalist olacak herkes!

Tavuk ve Tahtakurusu!

Kendisi ile alay etmesini bilen insanları da, toplumları da severim. Sosyalizm, bir otokritiktir. En iyi otokritik de mizah yolu ile olur. Önce de yazmıştım sanırım: Goethe «Kendisi ile alay etmesini bilmiyen olgun kişi olamaz!» diyor. Gördüğüm, tanıdığım uluslar içinde, bu işi en iyi başaran Sovyetler halkı... Yüzlerce, binlerce fıkra uyduruşlar. Bunlar yalnız ağızdan ağıza dolaşmıyor, dergilerde de yayınlanıyor. Bunları topluyorum, sonra yazacağım. Bir tanesini anlatıyorum:

Bir tavuk, Sovyetler sınırından dışarı çıkarken, bir tahtakurusu da sınırdan içeri giriyormuş. Sınır üstünde karşılaşmışlar.

— Merhaba tavuk kardeş!

— Merhaba tahtakurusu kardeş!

— Nereye gidiyorsun böyle tavuk kardeş?

— Kapitalist bir memlekete kaçacağım...

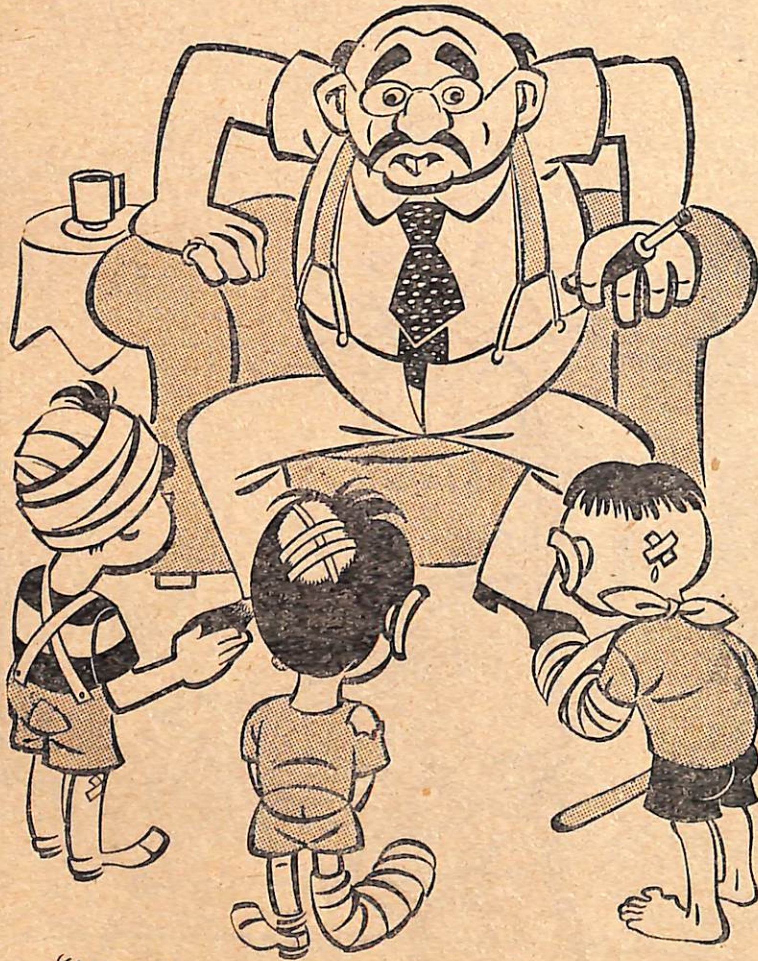
— Niçin?

— Ne yapayım kardeşim, burada plân var ya, son plâna göre, yılda üçyüz seksen yumurta yumurtlamamı istiyorlar. Yıl, 365 gün... Ben nasıl üçyüz seksen yumurta yumurtlayabilirim?.. Kapitalist memleketlerde hürriyet var, hiç yumurtlamıyacağım!.. Peki, sen nereye gidiyorsun tahtakurusu kardeş?

— Ben de kapitalist memleketten buraya kaçıyorum!

— Niçin?

— Ne yapayım kardeşim, kapitalist memleketlerdeki evlerde her yatak odasında bir, en çok iki kişi yatıyor. İki kişinin kanını emmekle doymuyorum... Duydum ki burada, her odada dört beş kişi yatarmış. İyi beslenmek için buraya kaçıyorum!

— Ulan ne yaptınız?
— Sağcılık, solculuk oynadık baba!

Dünya barış kongresi!

Sevgili okurlarım! Bu mektubumu size Helsinki'den yazıyorum. Finlândiya'nın başkenti Helsinki'de dünya barış kongresi toplandı. Yüziki ulustan binaltıyüzden çok delege var. Her ulustan en az sekiz, on delege... Türkiye'den ben yalnızım. Ama Türk bayrağı, yüziki ulusun bayrağı arasında dalgalanıyor.

Bayraklara bakıyorum: En güzel dalgalanan bizimkisi...

Artık bizim bayrak mı güzel dalgalanmasını biliyor, yoksa bana mı öyle geliyor, orasını anlıyamadım. Ama hiç şüphe yok, rengi ile, biçimi ile, boyutu ile, bizim bayrak, bütün bayrakların en güzeli!

Hepinize saygılar, sevgiler, selâmlar.

Aziz NESİN

BİZİM YOKUŞ

Yusuf Ziyalar!

BAZI isimler çoktur ve yan yana dolaşırlar: İsmail dediniz mi, arkasından bir de Hakkı gelir. Mehmet mi?.. İkinci isim mutlaka Ali'dir. Yusuf Ziyalar da böyledir: Ne Yusuf'u Ziya'dan ayırabilirsiniz, ne Ziya'yı Yusuf'tan...

İkdam gazetesinde de böyle bir adaşım vardı o günlerde. Soyadı olmadığı için henüz, birbirimize karışırdık. Daha doğrusu, o bana karışırdı!

Mektuplar gelirdi okurlarımdan... Bakardım, haber alma kadrosunda çalışan adaşım, dudaklarında bir gülücükle, elinde beş, altı açılmış zarf, gelirdi karşıma:

— Affedersiniz, size imiş...

Önceleri aldırmazdım pek. Ama bu dostane sansür her güne binince canım sıkılmağa başlamıştı. Nihayet bir akşam, yine böyle önüme dikilince, sordum:

— Lütfen okur musunuz bana, şu zarfların üstlerini, ne yazıyor?

Papağan papağan okudu:

— Yusuf Ziya beyefendiye... Muhterem Yusuf Ziya beyefendiye... Pek muhterem Yusuf Ziya beyefendiye...

Terbiyeyi, nezaketi bırakıp:

— Kuzum Yusuf Ziya bey, dedim, size hiç bu mektupların dışında «Muhterem Yusuf Ziya beyefendi» diyen oluyor mu?

Pek sıkılmadı galiba, yine gülümsiyerek gitti...

Ama bir gün, hademe:

— Size bir külek yağla, bir külek bal geldi, dedi...

Anlamıştım ona olduğunu...

— Öbür Yusuf Ziya beye götürünüz dedim, bana böyle yağ, bal gönderecek kimse yok...

Ertesi akşam, yine kapım vuruldu:

— Bir hanım sizi görmek istiyor...

— Nasıl hanım?

Hademe yılıştı:

— Güzel, gencecik bir hanım...

— Buyursun...

İçeriye biraz süslü, biraz alaturka, fındık kurdu, civelek bir kız girdi...

Birbirimize gülümsiyerek bakıştık:

— Emriniz küçük hanım?

Küçük hanım, omuzları fıkırdayarak:

— Yusuf Ziya beyi istiyordum, dedi.

— Ben Yusuf Ziya'yım...

Nerdeyse omuzuma vurup:

— Amaaan, şaka etme benimle diyecekti.

— Vallahi benim...

— Ama o kısa boylu, kalın kaşlı idi...

— Boyum uzadı siz görmiyeli, dedim... Gençler büyüyorlar!.. Kaşlarımı da biraz cımbızladım!

Hani:

— Ne yapacaksın onu, gel otur yanıma desem sevine sevine oturacaktı kızcağız!

Gemlik vapurunda mı, Yalova vapurunda mı, böyle bir yaz yolculuğunda tanışmışlarmış...

Ertesi akşam adaşımı çağırttım:

— Bak Yusuf Ziya bey, dedim. Şans döndü... Mektuplar size, yağlar, ballar, kızlar bana geliyor... Ama, görüyorsunuz, ben hiçbirini ellemiyor, hiçbirini açmıyorum... Eğer mektuplarımı bana bırakmazsanız, haberiniz olsun, hepsinin tadına bakacağım!

Adaşlık maceraları yalnız bu kadarla bitmez. Bir muhterem adaşım da Yusuf Ziya Erzin'dir. Eski Şirket-i Hayriye müdürü... Vapurlardan şikâyeti olan Boğaziçi yolcuları, iskele memurluğu isteyen işsizler hep benim kapımı çalıyorlardı...

Bu kadar da değil, İş Bankası müdürü Yusuf Ziya Öniş merhum ile de ara sıra birbirimize karışırdık. Borcunun ödenme gününü geciktirmem için yalvaran ne acıklı mektuplar almışımdır!

Ama en komiği, Büyük Millet Meclisi âzasından profesör Yusuf Ziya beyle olan isim benzerliğimizdi.

Üstad, ünlü dilcilerimizdendi o zamanlar. «Yunandan evvel Türk medeniyeti» adlı bir eser yayınlamıştı. Kitabında, binlerce Yunan kelimesinin Türkçeden alındığını savunuyordu: Apollon'un aslı bile Alp oğlan'dı ona göre...

Bu yüzden Fuat Köprülü ile bir çatışmaya kapışmışlardı gazetelerde. Ama gittikçe bayağılaşan, gittikçe gülünçleşen bir münakaşa. Bizde tartışmanın ne olduğunu bilirsiniz: Tartışanların isimleri başında birer profesörlük de olsa!

Bunun üzerine, şöyle bir açıklama yayınlamıştım:

«Son günlerde, Köprülüzade Fuat beyefendi ile pek ciddi ve ilmî bir münakaşaya girişen meşhur lisaniyat âlimimiz Yusuf Ziya beyefendiyi, bazı okurlarım bendeniz sanmakta ve bu ilmî yazıları mizahî sanarak bana mektuplar göndermektedirler.

Ben, Apollon'un Alp Oğlan olduğunu ispat edecek ilmî salâhiyete sahip bir muharrir değilim. Bilindiği gibi, bu türlü ciddi mevzular dışında yazı yazan bir mizah muharririyim.

Üstadımızın, gittikçe artan büyük şöhretlerini, isim benzerliği yüzünden paylaşmağa hakkım yoktur. Hakikati okurlarımın bilgilerine sunarım.»

Bu küçük şaka, Atatürk'ün pek hoşuna gitmiş. Bir gece, Anadolu Kulübünde, karımla beraber, sofrasında, karşısında oturduk. Mizahın en medenî, en amansız silâh olduğunu, yazı hayatımın eşsiz mutluluğunu duyarak ondan dinledim...

Atatürk'ü ikinci yakından görüşüm Yalova'da olmuştur. Dahiliye Vekili Şükrü Kaya, İstanbul Polis Müdürlüğü yolu ile Cumhurbaşkanının dâvetini bildirmişti.

Büyük otelin önünde Kılıç Ali ile karşılaştım. Yok, karşılaştım değil, kucaklaştım:

— Ahtım var, öpeceğim!..

İki öpücük, iki tokat şiddeti ile yanaklarımda şakladı!

Öğle yemeğini seçme bir kalabalık içinde yedim: Sağımda Şükrü Kaya, solumda Tevfik Rüştü Aras, önümüzde rejim icabı rakı!

Akşam, Atatürk'ün huzurunda gündüz gördüğüm itibarın nereden geldiği anlaşıldı: Pek beğeniyordu Akbaba'yı Gazi... Ağaoğlu Ahmet bey ağzından bir manzume yazmıştım:

Ben liberal hırkasını kendim
giydim arkama,
Umdelerin şişesini taşa çaldım,
kime ne?

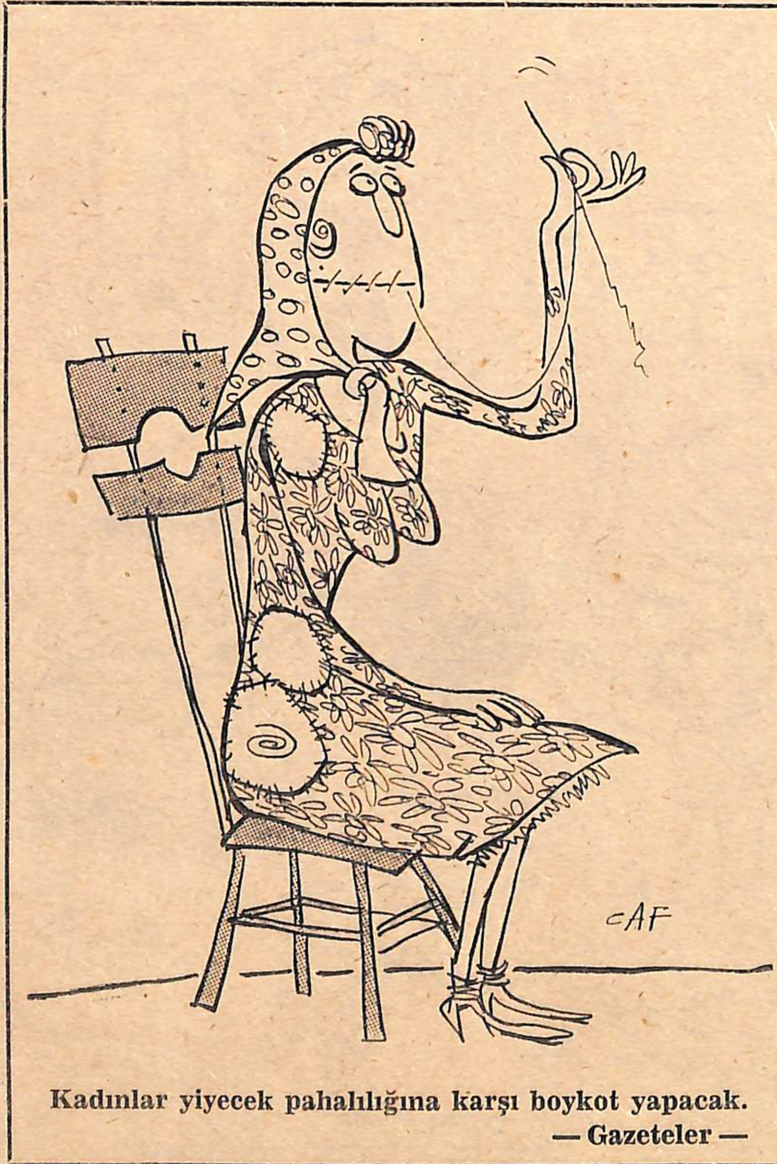
Diye... Bunu, Azerî ağzı ile sofrada Salih Bozok'a okuttu... Bir daha anladım o gece: Ata-

Vakit başyazarı
M. Asım Us

Sadri Ethem (Ertem)

Kadınlar yiyecek pahalılığına karşı boykot yapacak.
— Gazeteler —

türk iltifat etti mi, herkesin sevgilisisiniz!

Gece, odama döndüğüm zaman saat ikiye geliyordu. Soyunurken, kapıya birkaç fiske vurulduğunu duydum. Ürkek bir gençti gelen: Sayın İnönü'nün küçük kardeşi, Hayri... Yüzünde çekingen bir gülümseyiş:

— Paşa gözlerinizden öpüyor, dedi, yarın vapurla inmesinler, Ertuğrul'la beraber gideriz, dediler...

İsmet Paşa o gece sofrada yoktu. Dişi ağrıyormuş. Yanağı şişmişti hafiften. Ertesi sabah, Ertuğrul yatı ile dişçiye gidecekti, Sami Günzberg'e...

— Emrederler, dedim...

Bir yaz gecesi, Heybelide, denizde boğulan bu çelimsiz çocuk, ne kadar saygılı, ne kadar nazikti.

Yatta, pek keyifliydi İsmet Paşa. Şükrü Kaya beyle bana tavla oynattı, oyunumuzu dikkatle izliyerek... Öğle yemeğini güvertede beraber yedik...

Bir yandan harf inkılâbı, onaltıbin okurumuzun onbinini alıp götürmüştü. Öte yandan, muhalefete karşı iktidar savunuculuğu, geri kalan altıbinin yarısını uzaklaştırmıştı Akbaba'dan... Sıkıntı içindeydim... Sıkıntıdan da öte, çaresizlik içinde... Bunu öğrenmişti İsmet Paşa. Yemek sonunda, güvertede koluma girmiş, beni uzaklaştırmıştı etrafımdan... O, istediği anda insanı fetheden sıcak gözleri ile yüzüme bakarak:

— Biliyorum bizim için katlandıklarını, dedi... Asla sıkıntı çekmiyeceksin... Bunlar unutulur, hizmetler unutulmaz!

Sahiden unutmadı. Onun yardımı ile çıkabildi Akbaba... Ne kadar zaman mı?.. Taaa, Serbest Fırka kapanıncaya kadar!

Serbest Fırka kapandıktan sonra... Ne mi oldu?.. Hem İkdam kapandı, hem Akbaba!

Bizim Yokuş'ta, iki dost eli birden uzandı bana: Mehmet Asım'la Hakkı Tarık'ın dost elleri... Vakit gazetesine hergün bir fıkra yazmamı istiyordular.

— Sana, lâyık olduğun parayı veremeyiz Yusuf Ziya, diyorlardı. Ama, burada istediğini yazarsın. Kimse karışmaz. Birinci sayfada köşen olacak... Aydaaaa, vallahi utanarak söylüyorum... Ancak yüz lira!

Satışı az bir gazeteydi Vakit, daha çoğunu veremezdi. Güleryüzle kabul ettim hemen...

Yeni bir cümbüşün içindeydim orada: Bir kere bina, Hakkı Tarık'ın plânına göre matbaalaşmış, eski bir medreseydi. Merdivenler, koridorlar, gizli katlar ve duvarları küflü, kubbeli odalar... Plân değil, su yolu çizmişti üstad: Nereden gireceksiniz, nereden çıkacaksınız, belli değildi.

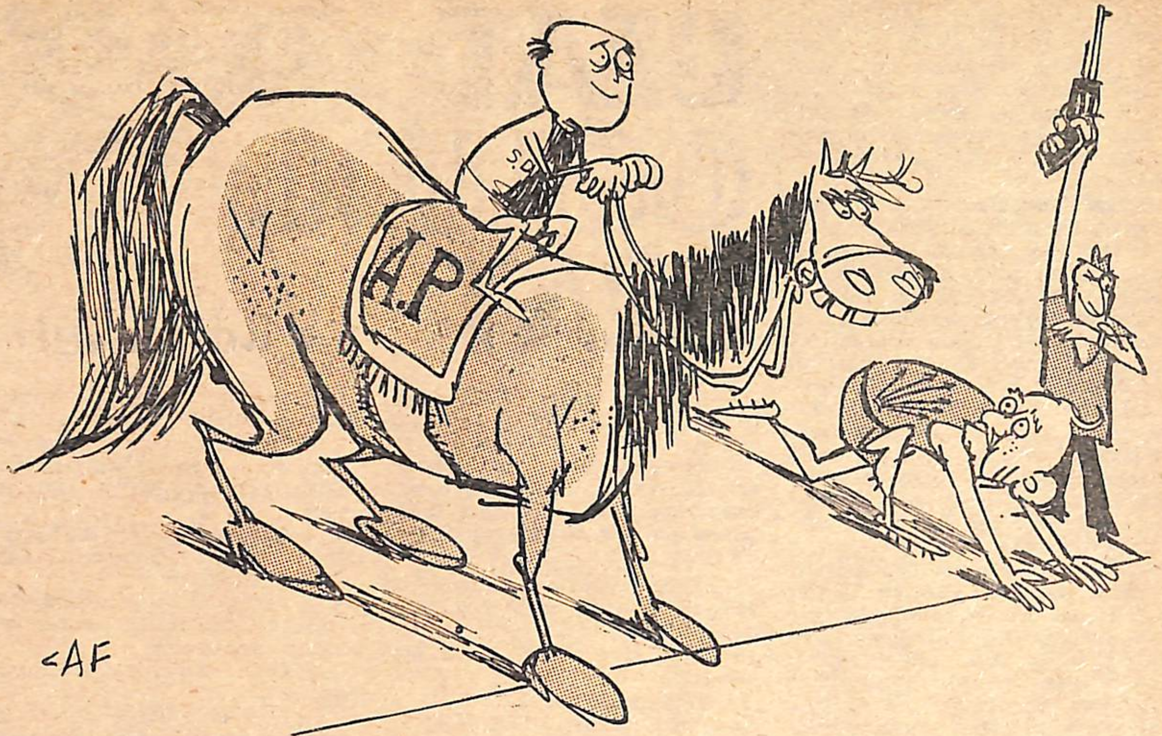
Sevgili Hakkı Tarık'ın kafa plânı da böyle idi: Her düşünce, ancak kendisinin rahatça geçebildiği bir karanlık koridor, bir dolanbaçlı yol, bir dar kapıydı...

Neler bilmezdi bu Hakkı Tarık?.. Bir tek satırın, mürettip elinde kaç paraya dizildiğini bile hesap etmişti. Bir tek sayfaya, baskıda kaç paralık mürekkep sürüldüğünü bile defterine yazmıştı. İncecik harflerle, incecik rakamlarla bir karınca alfabesiydi defteri!

Ama bütün bu incelemelerin faydası neydi ki Vakite?.. Türkiye'nin en az satılan gazetesi oydu bunca hesaptan sonra!

Odada beş kişiydik: Sadri Ethem, Hakkı Sûha, Refik Ahmet, Fikret Âdil, ben...

Hepimiz, ayrı ayrı antikalardık doğrusu! Sadri Ethem, şakaya dayanan, güler yüzlü, tatlı, yolunu bulamamış bir zekâ idi. Fıkra yazardı, hikâye yazardı, makale yazardı, ama hepsini de bir kafa adamı, bir sanat adamı titizliğinden uzak, çala kalem!

Seçim yarışı!

Bu, gövdesine yapışık boyunsuz baş, hergün ağrırdı nedense.. Nane şekeri yer gibi, avuç avuç Aspirin yutardı durmadan...

Kubbe altı vüzerası derdi hepimize: Tavanı yok, kubbesi vardı çalıştığımız odanın...

Masamızda, yeni demlenmiş çaylar, izmarit dolu tablalar, hep birden eğilirdik önümüzdeki kâğıtlara. Kısa ve tıkız bir yapısı olduğu için onu «C» yi çekerek ve «Ü» yü «U» yaparak, uzata uzata çağırırdık:

— Cuuuce!

Cevap verirdi gülerek:

— Efendim!

Hakkı Sûha, pehlivan yapılı, koyu sesli, bir babahindiydi. Elimi vermek istemezdim pek. Dostça sıkmaz, hoyrat bir kuvvet gösterisi yapardı mutlaka... Birkaç dakika parmaklarımı uğuştururdu insan!

Güzel yazıyı süslü yazı sanırdı Hakkı Sûha... Deniz mi diyecek?.. Hayır, deniz derse edebî olmaz!.. Onun için: «Ufuklardan ufuklara çalkanan tuzlu su» derdi!

Bütün yazarlığı sun'iyi sanat, kocamanı büyük sanmakla geçmiştir.

Çalıştığımız odada — pek seyrek yıkanıp süpürüldüğü için — pire vardı. Bir gün ona:

— Hakkı Sûha, bu odada ne kadar çok deve var, diye takılmıştım.

Akşam, nasılsa unutup uzattığım el, az daha pençesinde kalacaktı!

Vakit'in başyazarı Asım Us, hergün kapımızı aralar ve beni odasına dâvet ederdi: «Ne güzel yazmışsın bugün yine» demek için...

Karşılıklı çay içer, konuşurduk. Ayda bir verdiği yüz lirayı az bulur, sevgisi ile nezaketi ile tamamlamak isterdi bunu!

Hiçbir gazetenin kadrosunda, buradakiler kadar ucuz sekreter, ucuz muharrir, ucuz musahhih yoktu sanırım...

Hakkı Tarık, bu ucuzluğu, matbaa dışında bulduğu ek ödevlerle beslerdi daima.. Hakkı Sûha, öğretmendi. Refik Ahmet, Şehir Meclisi üyesi...

Almanyadan, Yunus Nadi beyle beraber, son sistem, pırıl pırıl birer rotatif almıştılar. Cumhuriyet, dörtyüz lira maaşla bir de makinist getirmişti Almanyadan... Hakkı Tarık ne yaptı, bilir misiniz?.. Galiba istihbarat kadrosunda çalışan meraklı bir genci, yeni rotatife makinist tâyin etti: Elli lira aylıkla!

Hesapsızlık yüzünden batmış gazeteler çoktur Bizim Yokuş'ta... Ama Vakit, tam tersine, çok ince hesap yüzünden battı!

Yusuf Ziya ORTAÇ

İnönü: «Denizden çıktıktan sonra 24 saat uyuyacağım» dedi.. — Gazeteler —

UZAT OĞLUM UZAT

adnan Veli

ÇEVİRGEL çıkmazının en dibindeki yeşil boyalı, basık damlı, kapısı aralık ahşap ev, son günlerde arı kovanı gibi işlemeye başlamıştı. Evin ikinci katında «Dârülbedayii Osmânî» Tiyatrosunun eski aktörlerinden Server Cincioğlu'nun işlettiği «Eğitim Kursu» vardı.

Server Cincioğlu, kendisine baş vuran milletvekili adaylarının, politika yönünden yetişmelerini sağlamak için bu kursu açmıştı. Bu iş oldukça para getirdiği için, 1961 seçimlerinde giriştiği denemeden sonra, bu seçimlerde çalışmalarını daha erkene almıştı. Üstelik, geçen seçimlerde onun açtığı kurstan faydalananlar Server beyin adını iyice yaydıkları için, bu seçimlerdeki müşterileri daha da artmıştı. Milletvekili adaylarının her birinden 1200 lira alıyor, onbeş yirmi günlük bir eğitimden sonra, her birini seçmenlerin arasına salıyordu.

Milletvekili adayı olmayı iyice kafasına koymuş bulunan Hârun Bencigil de, bu müşterilerden biriydi ve tam on gündür Server beyin Eğitim Kursunda, kalkınmaya ve sosyal reformlara dair nutuk söyleme talimi yapıyordu.

O sabah erkenden kursa gelmiş, öteki adaylar sökün etmeden talime başlamıştı.

Öğretmen Server Cincioğlu, bütün hareketleri, bütün pozları en ince teferruatına kadar tarif ediyor, sonra da Hârun Efendiye tekrarlatıyordu.

Hârun efendi, bu işlerin oldukça acemisiydi. Ama milletvekili olmayı kafasına koyduktan sonra, Hârun Efendinin başı darda kalmış, o yüzden, ister istemez kursa yazılmıştı. Sol elinde tuttuğu kâğıda bakarak, nutkuna başladı:

«— Sayın ve yüksek vicdanlı asil seçmenlerim!.. Değerli yurttaşlarım!...»

Server bey, yerinden fırlayıp, Hârun Efendinin sağ elini biraz daha yukarıya kaldırdı:

— El, böyle duracak, dedi. Daha fazla coşarsan, biraz daha kaldırıp öne doğru bir iki sefer sallıyacaksın. «Yurttaşlarım» derken, sesini iyice titreteceksin. «Yurttaşlarıııım!..» diyeceksin.. Yani her lâfın sonunu iyice uzatmak lâzım.. Haydi yap bakalım..

— Yurttaşlarıııım!..

— Tamam.. İşte böyle uzun olacak..

— İyi yaptım mı?..

— Yaptın.. Yurttaşlarım dedikten sonra, hangi lâf geliyor?..

— Eçtadımızın ganlarıyınan sulanmış olan bu mubarek dopraklar üzerinde yaşıyan asil milletimizin galkınmasına ve refahına dil uzatan..

— Tamam.. Dil uzatan'a gelince dur..

— Durdum.. Yalnız ki, dil uzatan deriken, ben de gendi dilimi uzatacak mıyım?..

— Hayıııır.. Dilini uzatmıyacaksın.. Lâfın gelişi öyle.. «Dil uzatan bedbahtlar» derken, yüzünü buruşturacaksın.. Yani, yüzünden lânet okunsun..

— Böbrek sancım dutmuş gibi yüzümü buruştururum ben.. Bak, böyle eyi mi?..

— Hah iyi.. Çok iyi.. Aynen öyle yaparsın..

— Yaparım..

— Şimdi baştan al bakalım...

— Alayım.. «Eçtadımızın ganlarıyınan sulanmış olan bu mubarek dopraklar üzerinde yaşıyan asil milletimizin galkınmasına ve refahına dil uzatan **berbatlar..**

— Berbatlar değil, bedbahtlar..

— Bedbahlar...

— Uzatsana..

— Bedbahlaaaaaar!..

— Yüzünü buruşturmak nerede kaldı?..

— Unutmuşum..

— Oraya gelince böbrek sancısını unutma..

— Pekey... Asil milletimizin galkınmasına ve refahına dil uzatan, böbrek sancısı bedbahlaaaaaaar!...

— Böbrek sancısını katma lâfın içine yahu..

— İşte şaşırıyorum kimi sefer..

— Baştan söyle..

— Asil milletimizin galkınmasına ve refahına dil uzatan bedbahlar..

— Olmuyor, olmuyor.. Bedbahtlar'ı uzatsana..

— Ha, uzatayım.. Bedbahlaaaar!..

— Uzatırken böbrek sancısını aklına getirsene..

— Zihnim dolanıviriyor.. Bu meppusluk da çok zor imiş canım.. Esgiden de bu gader zor muydu bu iş?..

— Her zaman böyledir.. Sen hiç tiyatro'ya gitmedin mi?..

— Yooo, gitmedim..

— Hah işte, eksiklik oradan geliyor.. Asil millet lâfı, başka lâflara benzemez.. Bunu söylerken, ortalığı tirtir titretmelisin. Sen kasaba et fiyatını sorar gibi, süklüm püklüm söylüyorsun.. Korkma, cesur ol, kahraman ol, vatansever ol..

— Vallaha bilmem ki mâlim bey.. Ben de şaşıyorum bu işe.. Öteki köpoğlular, ne gader de golay yapıyorlar..

— Kardeşim, onlar da tâlim ettikten sonra yapıyorlar.. Çalışmadan olmaz ki bu iş..

— Pekey, bu lâf için bana yarına gader müsade it.. Ben burasına iyi çalışır öyle gelirim..

— Olur.. Ondan sonraki cümleye geçelim..

— Geçelim... «Pırt Osman'ın partimiz hakkındaki ağır isnatlarına gelince..»

— Pırt Osman değil, Tırt Osman..

— Tırt Osman'ın..

— Olmadı.. Tırt'ı kuvvetli söyliyeceksin..

— Bu Tırt'ı muhakkak ağızla mı söylemek lâzım?..

— Tabii ağızla..

— Pekey.. Tırt Osman'ın partimiz hakkındaki isnatlarına gelince..

— Tamam, devam et..

— Biz, eserlere eserler gatmış bir parti olarak, dedikodu ve tezvirle vakit geçirmektense, yurttaşa hizmet iderek, onun mutluluğuna gendimizi adayarak, şerefinen yaşamayı gaye edinmiş insanlarız.. Sevgili yurttaşlarım;.. Bizi seçerseniz, refah önünüzde hazırdır.

— Hazır'ı uzat..

— Hazıııııır!..

— Uzat be yahu.. Daha uzat..

— Nereye gader uzatayım?..

— Uzatabildiğin kadar uzat..

— Daha fazla uzamaz bu gardaşım..

— Canım, bana akıl öğretmesene.. Bunca yıllık rejisörüm ben.. En az yirmi kişiyi büyük aktör yaptım..

— İyi ama gardaşım, senin dediğin iş başga iş, seçim işi başga iş..

— Hiç de başka değil.. Ayni şey.. Biri tiyatro sahnesinde rol yapıyor, öbürü siyaset sahnesinde.. İkisi arasında müşterek bir unsur var. Rahmetli Şadi üstadımız derdi ki «Aktör, seyirci için bazen uyku ilâcı olur, bazen de kamçı»..

— Senin o dediğin adam, seçimlere girmiş miydi?..

— Seçimlere gimedi ama, en azından yüz komedi ile, yüz facia temsil etti. Neyse, şimdi bunu bırakalım.. Nerede kalmıştık.. «Refah önünüzde hazırdır» diyeceksiniz..

— Refah, önünüzde hazırdır..

— Olmuyor efendim, dikkat etmiyorsunuz ki bana.. Bir defa, ceketin düğmesini çözün.. Saçlarınızı da adamakıllı suratınıza dökün.. Avucunuzdaki mendilin içine sulu bir pamuk koyup, yüzünüzü silerken pamuğu sıkacaksınız. Sular yüzünüzden akmıya başlayınca, herkes sizi millet sevgisinden ötürü ağlıyor sanacak.. O vakit, sizi daha çok sevip, daha çok alkışlıyacak ve seçim günü de bu sevgiyi hatırlıyarak oyunu size verecek..

— Afferin be mâlim bey.. Bu işin ne de ince tarafları varımış..

— Vardır ya.. İyi bağırmak için, akşamdan bir fincan zeytinyağı içip, öyle yatacaksınız..

— İçerim..

— Şimdi söyle bakalım.. Karnını dışarıya doğru çıkararak, bağıra bağıra söyle.. «Refah önünüzde hazırdır..»

— Refah önünüzde hazırdır..

— Uzatsana yahu..

— Neresini uzatayım?..

— Zıııırrrr derken uzatsana...

— Zıııırrrr...

— Daha uzat..

— Sen de beni telifonun çıngırağına benzettin gardaşım..

— Yahu herkes, milletvekili olabilmek için nelere katlanıyor, biliyor musun sen?..

— Nelere gatlanıyor?..

— Eşşek gibi anırmıya bile katlanıyor.. Sen telefonun zili gibi ötmiye razı olmuyorsun.. Ama düşün bir kere.. Erenköy'de apartman dairesi, ömür boyunca aylık gelir.. Yüz binlerce lira tutarında para ikramiyesi.. Şunun şurasında, çekilişe de iki ay kaldı.. Onun için sıkı çalışmalısın..

— Çalışırım gardaşım...

— O halde, yarın sabah gene bu saatte gel de, mimik dersi vereceğim sana..

Hârun efendi, elini cebine atıp iki tane yüz liralık çıkardı. Öğretmene uzatırken, sulu sulu güldü:

— Ne dirsin?.. Sahi meppus olabilecek miyim ben?..

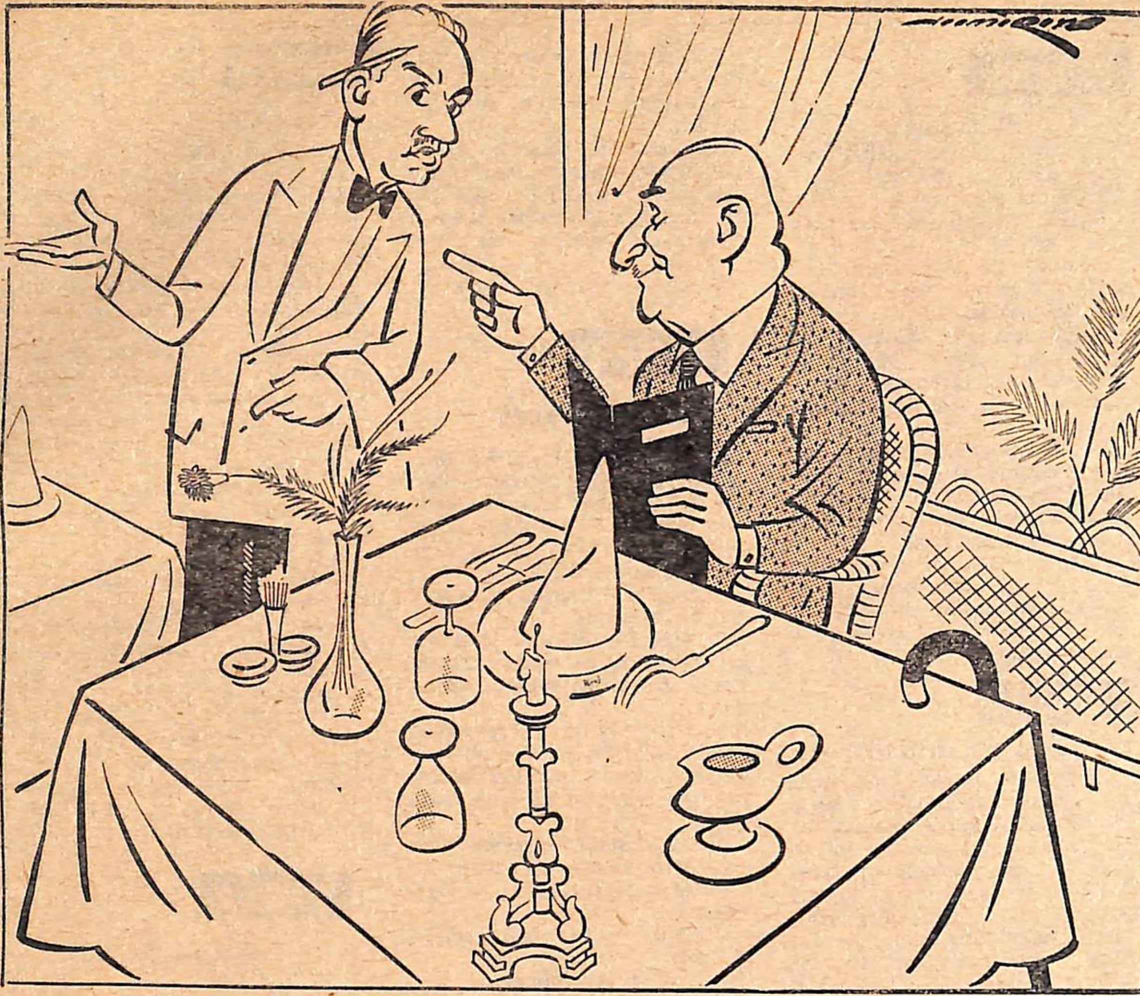
— Dediklerimi yaparsan, elbet olacaksın...

— Allah senden razı olsun gardaşım.. Hele ben bir meppus olayım, sen beni o zaman gör.. Eğerkim seni de hazinelere garketmezsem, bana da Ramazan Ağanın eski seyisi, Şeytanın başkâtibi Hârun dimesinler...

Adnan VELİ

ZAM İSTİYORUM!
NE MÜNASEBET?
KOVUYORUM SENİ!
NE MÜNASEBET?
CAF

İşçi işveren münasebetleri!

— Bir döner yiyebilir miyim?..
— Bir saniye paşam.. İnönüye sorayım!

ANKARA MEKTUBU

Polonya Sefaretinde Bir Davet

Okusa yüreğim yanmaz... Hemen Rus konsolosunun koluna yapışmıştı:

— «Baku»da Firdevsinin Şehnâmesinin Türkçesini gördüm. Başka diğer tercümeler de var, farsçadan, nasıl temin edebiliriz?..

Baku diyordu «u»yla, «ü»yle değil... Daha slavlaşmış bir telâffuz mu sayıyordu ü'yü u'ya çevirmeği ne?..

«Bedelsiz» eserlerle dolmuş taşmış dedikleri kütüphanesi Kasım Gülek âbimizin yeni eserler kazanacaktı besbelli bedelsizinden!..

Kalmuk tipli Rus konsolosu:

— «İzine gidiyorum, gelirken getiririm» diye vadetti... Ve dünyanın en güneşten yanmış, en güleç, en el sıkışmalı Kasım Güleği, başka bir gruba daldı, yanmışlığıyla, güleçliğiyle, kaptı kaçtı el sıkışmalarıyla...

Dâvetteydik tabii. Dâvet Polonya büyükelçiliğinin bahçesindeydi. Ankara'da kırkılmıyan, ve seneler senesi olduğu gibi kalan tek tük bahçelerden... Ağaçlar nazlı nazlı hışırdıyordu. Hanımların topukları çimin altındaki yumuşacık toprağa kayıyordu, iğvaya kayarcasına!

Çimliğin ucunda, sağlı sollu dönerler dönüyordu buram buram...

Polonya elçiliğinin dâvetlerini seviyor sosyete. Ve biz, sosyeteden olmıyanlar da!... İddiasız, sıcak, kasıntısız dâvetler... Gerçekten ev sahipleri paralanıyor konukları ağırlamak için. Amma bu protokol paralanması değil.. Seviyorlar bizleri.. Gelenek belâsı... «Türk atları tekrar Vistül nehrinin sularından içtikleri zaman Polonya kurtulacak»lara dayanan... Bugünkü günde çünkü en iyi niyetlide bir tutamcık sevgi uyandıracağımızı zannetmiyorum...

Kim uyandıracaktı bu sevgiyi?.. Gruptan gruba uçuşan, ve ordan bir kitap, burdan bir döner tedarik eden Gülek mi?... Onunla bununla «güneyli» sohbetlere dalan Satır abimiz mi?... (Karısının şapkası beyaz hasırdandı!..) Mitralyözler gibi lâf saçan, Küçük Ülkünün sabık kocası Fethi Doğançay mı?.. Kim, kim, kim?.. Bu nazlı nazlı hışırdıyan ağaçların altında, yüzleri tarıyordum...

Sevgi taşıyacak elçi bulamıyordum bizlerden...

Konuklar döner peşinde kuyruk olmuşlardı... Bir yuvarlak ekmek, iki biber, tek dilim domates, bir kepçe pilâv, yarım kepçe döner, ve memnun ayrılıyorlardı kuyruktan!

«Hükûmet» yoktu dâvette nedense... Hükûmet artık başka cins toplantılara koşuşuyordu... Hasan Işık vardı, bir de Ticaret Bakanı... Öbür hükûmet edenlerden bahsediliyordu ancak: «Zaaavallı Demirel... Zaaavallı Ürgüplü, zaaavallı» diye... Bu zavallılık ta nerden çıktı?.. Vardı belki amma meydanlara nerden çıktı, lâkırdıya nerden döküldü?.. Sır!

Tek tük dinlendirici yüzler vardı. Genç kadın yüzleri... Protokol Genel Müdürü Halûk Kuranın eşi Lâle: Vişne rengi çiçekli emprimesiyle, ve beyaz ve çilek rengi bir bulutu andıran türbanıyla... Ticaret müsteşarının kızı Canan Ataman, geceler gibi koyu kara gözleriyle, saray gözdesi tipli Polonya sefirinin kızı gibi...

En çok ağızlarda dolaşan konu, Suzan Sözenin (Allah hepimizi affetsin!) Hürriyet gazetesinde yayınlanan, baygın gözlerle, kıvrak pozlarla süslü romanıydı... Herkes sıcak sempati gülümsemeleriyle bir cümlesinden çok bahsediyordu: «Körpe vücuduma sarılı sımsıkı elbise!..» Eeee, gerçek yazar kaleme sımsıkı sarılırsa, elbisenin körpe vücuda sarıldığı gibi işte böyle cümleler damlar, sımsıkı sarınılan kalemden!

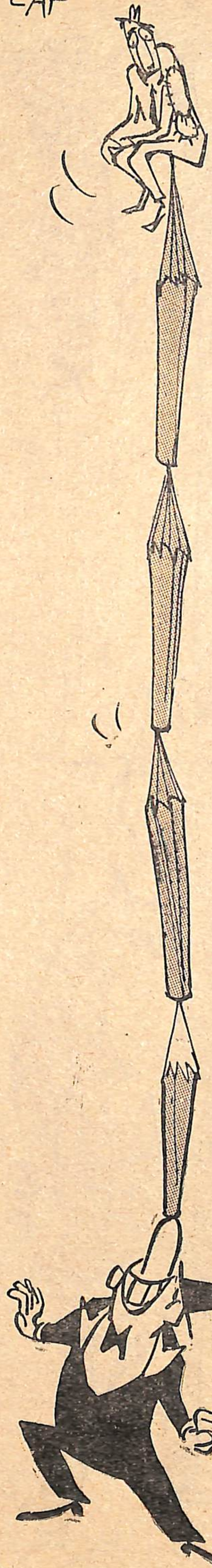
«Eni konu yazar» diyordu herkes... Tabii ki eni konu yazar, siz ne zannettinizdi? Nice ciddî, nice devletli kişilerin seneler senesi düşüncelerini tıklım tıklım dolduran kişi, tabiî yazar olunca, eni konu yazar olur!

Dönerler hafif hafif dönüyordu... Böyle şeyler konuşuluyordu, fısıl fısıl. Bahçenin bir köşesinden açık havada, kısa metrajlı Polonya folkloruna ait filimler oynatılıyordu.

Ev sahipleri, konuklarını ağırlamak için paralanıyorlardı... Tabii ki paralanırlardı... «Türk Atları Vistül nehrinden içtiklerinde Polonya kurtulacaktı!»

Tarih böyle söylemişti, dimi?.. Polonya öyle kurtulacaktı... Ya biz hangi atları bekliyorduk?... Kır atları mı?...Seçim listesindeki kır atları mı?...

Nimet ARZIK

Yaşama seviyemiz yükseltilecek! — Gazeteler —

CAF

Kalkınma!

PAZARTESİ

Yılanlar

Ispartada, bir lokantanın bodrumundaki süt ambarına yılanlar hücum etmiş...

Vaaay, demek şimdiden faaliyete geçtiler!

Yılanlar böyledir: Emilecek şeyin kokusunu aldılar mı hemen saldırırlar.

Yalnız emmekle kalsalar, razıyız. Ama, iliğini, dermanını kestikten, ne bulduysa sömürdükten sonra, zehirlerini de bırakırlar!

Lokantaya itfaiye gelmiş, nafile... Tazyikli su sıkmışlar, nafile... Hepsi deliklere, kovuklara girmiş, fırsat bekliyorlarmış yeniden saldırmak için!

Eskiler: «Beni sokmıyan yılan kırk yıl yaşasın» derlermiş. İnanmayınız bu atasözüne, sayın seçmenler.. Başkasını sokan yılan sizi de sokar!

SALI

Zina mı dediniz?

İngilterede Bayan Joan Wats zina suçu yüzünden altıncı kocasından da boşanmış. Bundan önceki beş kocasından da Bayan Joan hep zina yüzünden ayrılmış.

Anlaşılan kadıncağız zinaya çok meraklı... Böyledir: Kimi binaya meraklıdır, kimi zinaya... Kimi apartıman, han, hamam üstüne iş tutar... Kimi de evlenip evlenip üstüne âşık tutmaya.

Tiryakilik gibi bir şey olmuş zina yapmak Bayan Joan için... Ama böylesine bir alışkanlıkta asıl tuhaf durumda olan koca'dır.

Çünkü Sayın Bayan Joan'un hayatında âşıkları esas olduğuna göre koca'ları yabancı gibi kalmaktalar kendisine...

Böylesine evlilikler düşman başına... Ama evliliği bu biçimde benimsiyen ve kendine her şeyi mubah gören hanımların sayısı eksik değil.

Bir şakacı koca varmış. Bir akşam eve gelince:

— Yahu, dışarda tellâl bağırdı, erkekler çoğaldığı için bayanlar bir koca daha alacaklarmış... demiş.

Karısı omuzlarını silkmiş:

— Olsun kocacığım ne çıkar! Herif bakmış ki karı oralı değil... Tekrar sokağa fırlayıp dönmüş:

— Yanlış anlamışım hanım; kadınlar çoğaldığı için erkeği bir tane daha almıya mecbur ediyorlar. Hattâ almıyanların boynunu vuracaklarmış.

Kadın gene omuzlarını silkmiş:

— Vursunlar kocacığım, fena mı şehit gidersin.

ÇARŞAMBA

Kabzımallar

Niçin pahalı meyva ve sebze? Yıllardanberi sürer gider dert. Kabzımallar üreticiden ucuz alıp halka pahalıya satarlar.

Bursanın üreticileri bu durumdan şikâyet etmişler:

— Kabzımallar çift fatura kesiyorlar: Üreticiye başka manava başka fatura kesiyorlar... diye yakınmışlar.

Peki bu işin sonunda asıl kesilen kim?

Halk!

Halk kurbanlık koyun gibi kesiliyor...

Çift fatura kesenlerin kurnazlık yollarını kesmeden halkın kesilmesini önlemek mümkün değil...

Ama kim başaracak bu işi?

Politikacılarımızın bizzat kendileri birer kabzımal... Onların derdi gücü de çift fatura kesmek.

Bir tanesi ağalara, bir tanesi şeyhlere...

Ve arada yanan gene halk!

PERŞEMBE

Zengin kedi

Amerikada William Grier adında bir üniversite öğrencisi ölürken 4 milyonluk servetini kedisine bırakmış. Ve kedisi öldükten sonra da okuduğu üniversiteye kalmasını istemiş.

Üniversite kedinin mirasçısı olarak beklermiş...

Geçenlerde milyoner kedi sizlere ömür vefat edince üniversite 4 milyonluk servete kavuşmuş.

Şimdiye kadar sermayesini kediye yükleyen çok insana rastlamıştık; ama mirasını kediye yükleyen kimseye ilk defa rastladık.

Bizim atasözleri arasında kediye ait olanları pek çoktur:

— Kedi beslemeyen fareleri besler.

— Kedi yetişemediği ciğere pis der.

— Kedi tavşan tutmaz.

— Kedinin gözü sıçan deliğindedir.

— Kedinin yedi canı vardır.

— Kediye ciğer emanet edilmez.

Bir de şu var: **Kedi hep dört ayak üstüne düşer...**

Üniversiteli gencin milyoner kedisi de dört ayak üstüne düşmüş. Milyonluk miras yiyip, milyonluk miras bırakan kedi bu... Hayvanların insanlığı mı diyeceğiz bu duruma; insanların hayvanlığı mı... Siz karar verin.

CUMA

Vrak vrak

Alıcı firmaların artması üzerine İznik gölünde tutulan kurbağa fiatı 70 kuruştan 150 kuruşa yükselmiş.

Bu kurbağalar Fransaya ihraç edilmektedir. Fransada kurbağa yemek için pek makbul ve aranır olduğundan fiyatlar gün geçtikçe artmaktadır.

Demek ki göllerimizde başıboş ve serbest dolaşan kurbağalar da artık avlanmamak için köşe bucak saklanacaklar.

Kurbağa üstüne çok hikâye vardır. Bir tanesi de akreple kurbağanın hikâyesi:

— Suyun ötesine geçirir misin beni? demiş akrep.

— Ya sokar zehirlersen beni? diye cevap vermiş kurbağa.

— Söz veriyorum.

Akrep kurbağanın sırtına binmiş. Tam derenin ortasında akrep sokmuş kurbağayı...

Kurbağa akreple birlikte sulara gömülürken:

— Sen de öleceksin, neye yaptın bu işi? diye sormuş.

Akrebin verdiği cevap malûm:

— Huyum kurusun, dayanamadım...

Demokrasi yolunda beraber yürümeleri gereken siyasî partilerimizin hikâyesidir bu...

Bakın seçimlere iki buçuk ay kaldı... Ama huyları kurusun...

CUMARTESİ

Pul

Bir çete yakalanmış. Suçları: Eski damga pullarını toplayıp kireç kaymağı ile yıkayarak gene piyasaya sürmek...

İnsanoğlu neler yapıyor, neler düşünüyor. Ünlü bir pul hikâyesi vardır:

Diktatörün ülkesinde posta pullarının yapışmadığından şikâyetler oluyormuş.

Sonra işin aslı incelenince görmüşler ki halk pulun arkasına değil üstüne, yani diktatörün resmine tükürüyor.

— Olmaz, demişler, pulun arkasını ıslatmak lâzım...

Ama halk itiraz etmiş:

— Biz diktatörün ardını yalıyamayız... diye.

Eğer böyle bir ülkede olsaydık, bizim pul sahtecileri diktatörün ardını iki kere yalatacaklardı halka...

Ve suçları iki kere artacaktı.

Çünkü halk diktatörlerin elini eteğini öperse hiçbir faydası yoktur... Böyle işlerin faydası salt dalkavuklar, yiyiciler takımını ikbale götürür.

PAZAR

Bayram

Gâzeteciler bayramı kutlandı.

Gazetecilik haber demektir. Hem de doğru dürüst ve gerçek haber demektir. Ama doğrusunu isterseniz Babıâli basını bu yolda bir parça yaya kalmış sayılır. Haberden çok dedikoduya ve söylentiye yer veren bir gelenekle bugüne ulaşmış gibidir.

Buna rağmen dedikodunun da pek tatlı bir şey olduğunu kimse inkâr edemez.

Vaktiyle eski valilerden biri yeni bir vilâyete tâyin edilmiş. Dedikodudan pek sakınır olduğu için ora dedikoducularının başı olan zatı elde etmek istemiş. Şöyle bir anlaşmaya varmışlar: Vali her ay dedikoducuya iki sarı lira maaş verecek, dedikoducubaşı da buna karşılık valiyi çekiştirmiyecek.

Anlaşma tamam olunca, vali, hazretin iki sarı lirasını vererek kendisini yemeğe alıkoymuş.

Yemek başlamış. Sonuna kadar iyi gitmiş. Fakat sonunda baklava gelmiş, ayrıca bir deste de soğan... Dedikoducubaşı ne görsün:

Vali bir baklava yiyor, bir yeşil soğan...

Meğer âdeti böyle imiş.

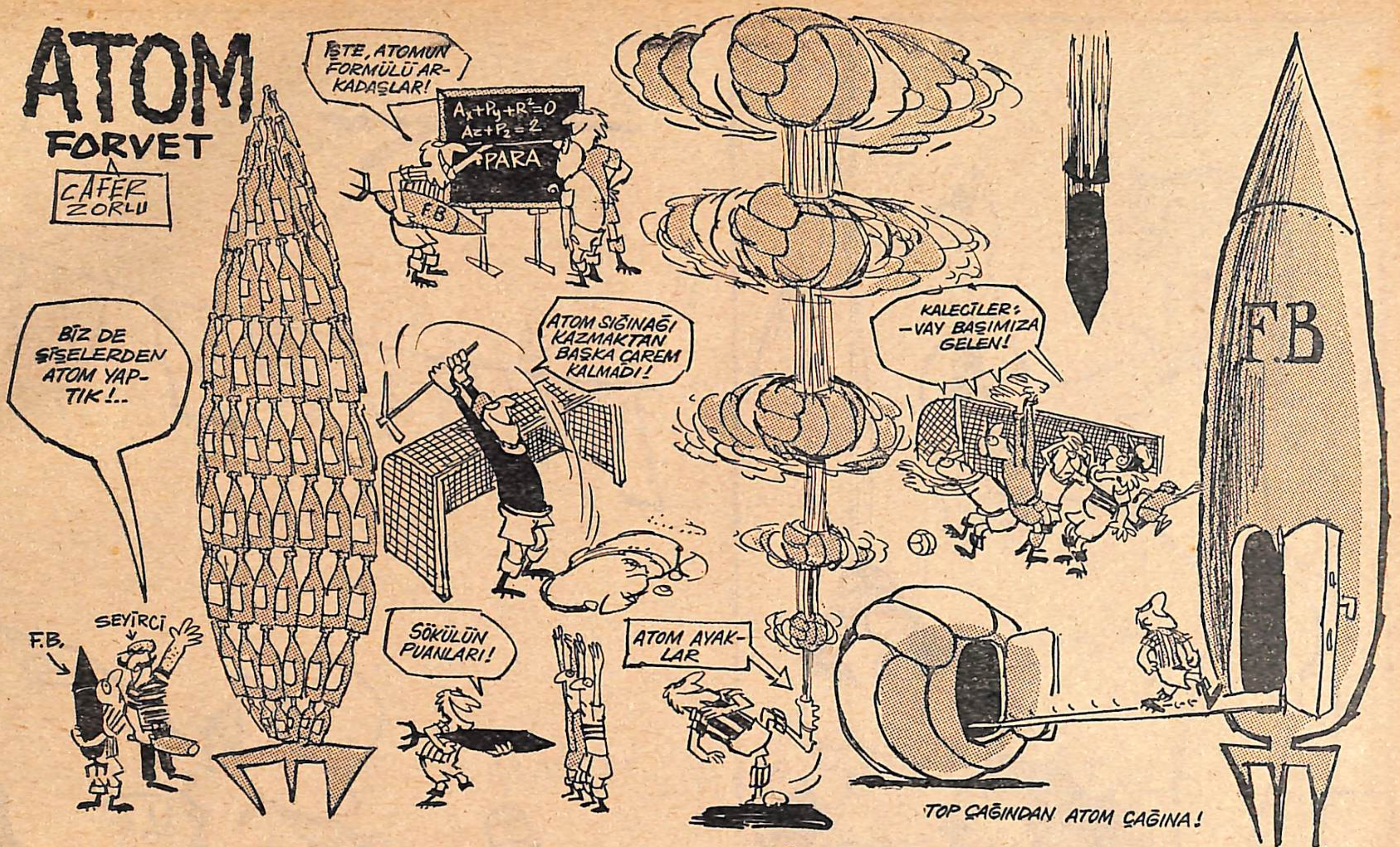
Dedikoducunun gözleri faltaşı gibi açılmış, yerinde duramaz olmuş.

Yutkunmuş, yutkunmuş, sonunda iki sarı lirayı çıkarıp valinin önüne koymuş:

— Vali Paşa affet beni, demiş. Ben bir vali görürüm ki baklava ile yeşil soğan yer, bunu her yerde anlatmazsam çatlarım.

Her gördüğünü her duyduğunu, yazmadan, anlatmadan çatlıyanlar vardır. Ama bir valinin yeşil soğanla baklava yemesi haber olmaz dedikodu olur. Topluma da faydası yoktur böyle haberlerin... Babıâli basını ise şimdilik böyle haberlere düşkün...

Gene de cümlemizin bayramı kutlu olsun.

Fenerbahçe atom forvet kurdu. — Gazeteler —

Bizde Eğitim İşi

Bizim bir dâvamız var çözülmemiş yüzyıllar,
Bu gecikme önünde duruverir akıllar!

Çok uğraştı milletin aydınları, basını,
Kimse farkedemedi konunun esasını.

İslâhat düşünüldü ama pek üskünkörü,
Tökezleme, yol kaybı hepsi bundan ötürü.

Birçok uzman getirttik Nevyorktan, Cenevreden,
Yine ayni aksaklık ortalıkta devreden!

Bâzıları görmeyip meselenin özünü,
Kaş yapıyorum diye çıkardılar gözünü.

Dikkate almıyarak toplumsal özelliği,
Fodulluğun üstüne eklediler kelliği!

Ne Nazır çare buldu, ne Vekil, ne de Bakan,
Kimisi ağaç kurdu, kimisi Ağaçkakan!

Kimi kuşa benzetti, kimi «Tuba» ya onu,
Arap saçına döndü programlar en sonu!

Bâzıları aklına eseni usul saydı,
Bu usule uymıyan herkesi mesul saydı.

Müsteşar istihare yolile verdi emir,
Şikâyet edemezsin, gök bakır, toprak demir!

Umum Müdürler ayrı ayrı tutmuşlar tempo,
«Oh ne âlâ sofra bu!» «Biraz da suyundan ko!»

Ne çıkar müdürlerin cakasından, forsundan?
Gemini parvanesi işlemiyor yosundan!

Müfettiş suç avında bekliyor elde silâh,
Tahkikatta aranan gerçek değil, harcırah!

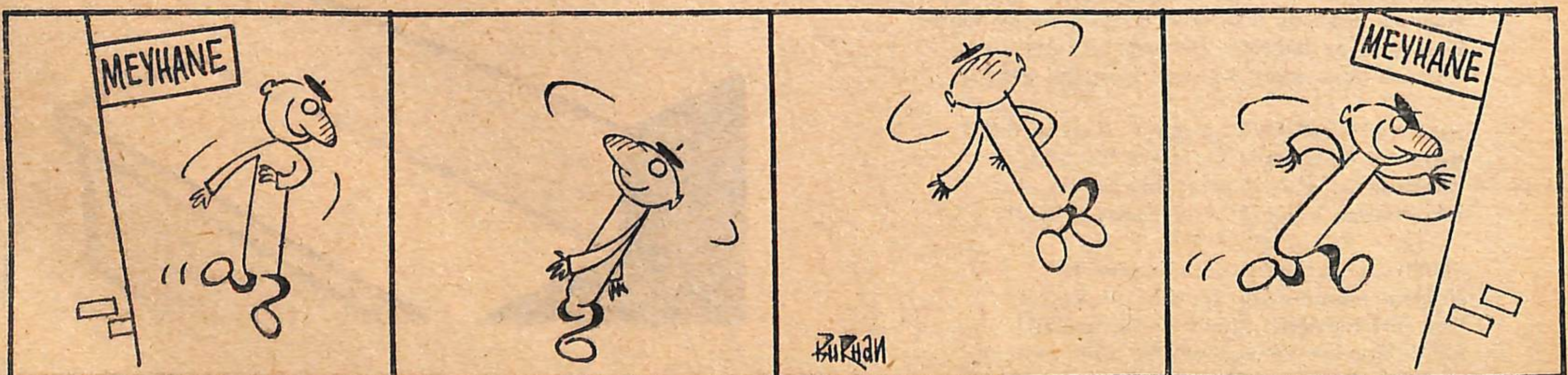
İşin üç yılda bitmez olsa bile bir anlık,
Bir harem dairesi olmuş bizim Bakanlık!

Güzel görmek istersen en son tip, en son moda:
Evrakını al dolaş aylarca oda oda!

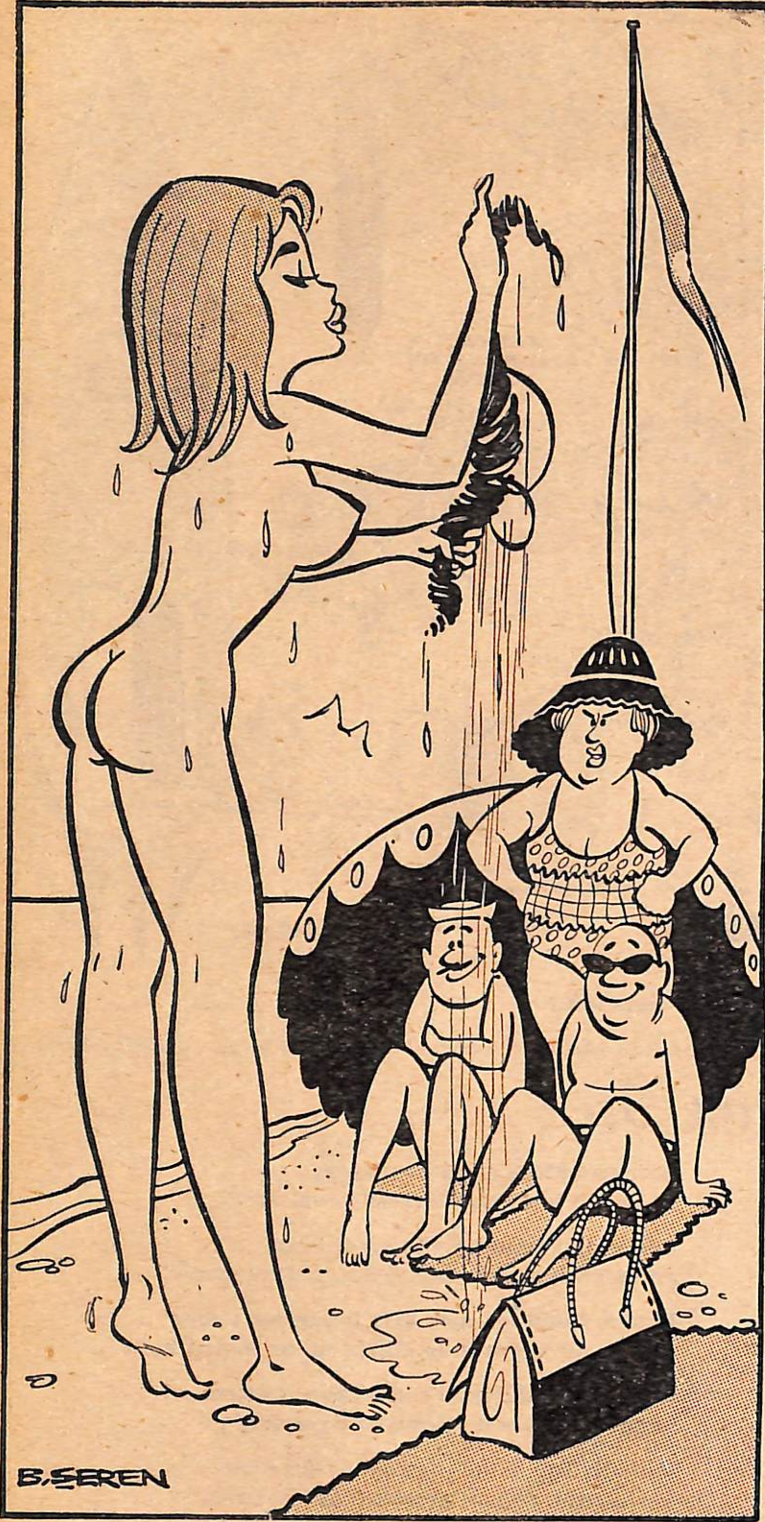
Çin işi, Japon işi, bunu bilen kaç kişi?
Hülâsa bir âlemdir bizde eğitim işi...

Salâhattin KUTLU

KALENDER NİYAZİ — **Çizen: BURHAN**

Kadın dernekleri, partilerden, milletvekilliği için

— Affedersiniz, ıslak mayo ile oturamam!..

S U Y A Ö V G Ü

Bilginlerin keşfince dünya yaratılınca,
İlk canlı varlıklar da suda meydana gelmiş.
«İstenilmeyen Âdem» Cennetten atılınca
Suyla çevrili diye doğru «Seylân»a gelmiş.

* * *

Su, biçim bakımından tanımamış bir hudut,
Kaynak, şebnem, buz, dolu, havada renkli bulut!
Nerdeyse, ne haldeyse her şeye vermiş umut,
Yer çekimine uyup koşmuş ummana gelmiş!

* * *

Zamanla yeryüzünde çoğalmış hayvan, bitki,
Kuraklık özlememiş yaratığın bir teki,
Böyle sürüp giderken bu ihtiyaç, bu etki,
Suya tapma sırası bu kez insana gelmiş!

* * *

Sahiller, çöller gibi bırakılmamış hali,
İhtişam bakımından denizin yok emsali!
Her şeyi kucağına almak en cazip hâli,
Sular bize her zaman candan aşina gelmiş!

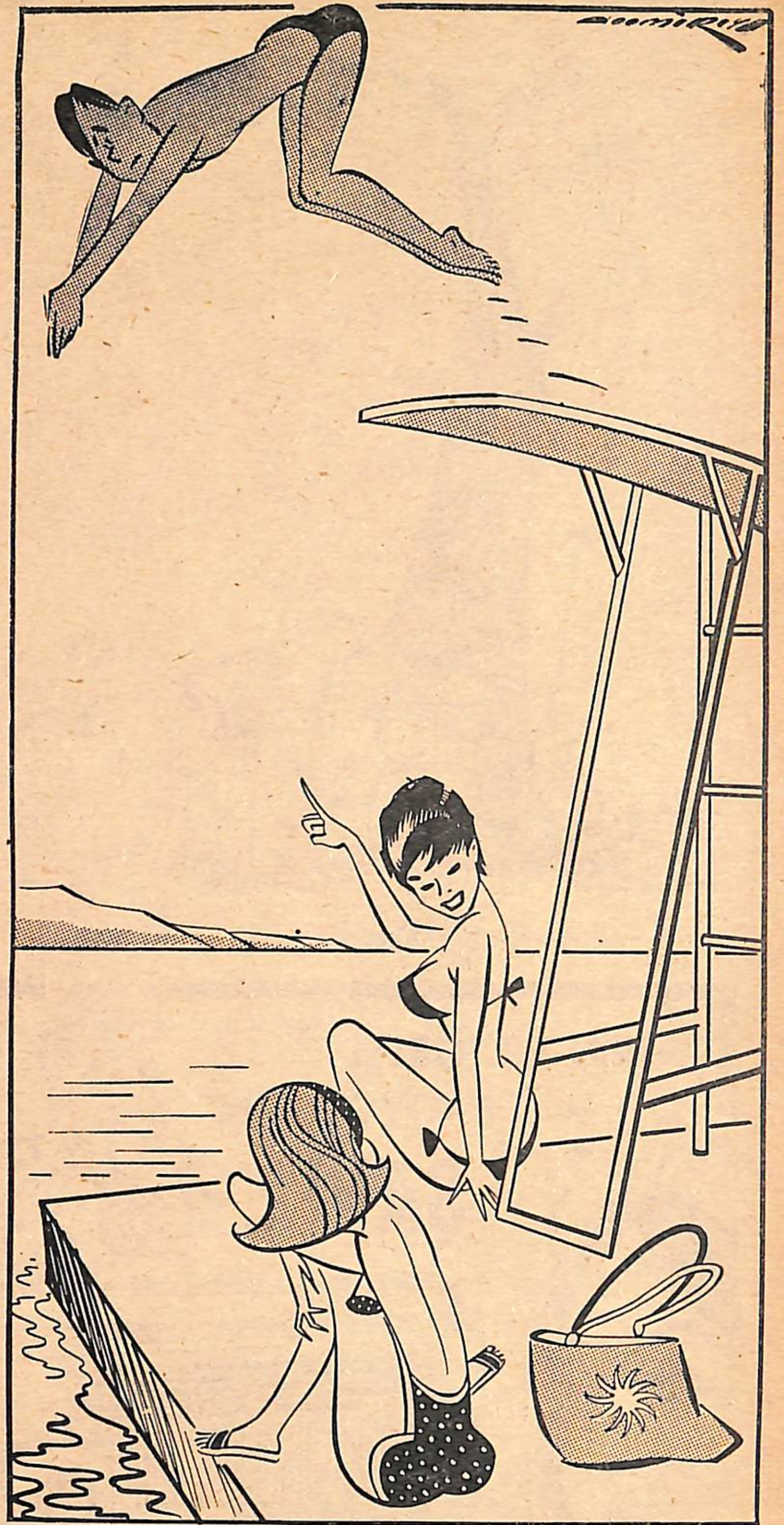

— Her kadına bir kocaaa.
— Aptal... Bu zamanda b

istelerde fazla kontenjan istiyorlar.. — Gazeteler —

koca ile geçinilir mi?

— Bununla evleneceğim... İyi atlıyor!..

S U Y A   Ö V G Ü

Deniz ayrı bir âlem, deniz ayrı bir ülke,
Kadın da bu ülkenin sınırında Melike!
Gerçek aranılırsa ikisi de tehlike,
En büyük tehlikeler orda yanyana gelmiş!

* * *

Dalgalarda güzeldir gıdıklanma, kahkaha,
Bir dalgayı geçersin gelir bir dalga daha:
«Deniz kadın gibidir hiç inanmak olmaz ha!»
Galiba Tevfik Fikret kötü zamana gelmiş!

* * *

Dışardan belli olmaz kolayca derinliği,
Kadından aşk umarsın, sulardan serinliği!
Fazla ilerletirsen onlarla yarenliği,
Bakarsın çürük gemin dolu limana gelmiş!

* * *

Kaderde gülmek de var, darılıp üzülmek de,
Görüp bağlanmak da var, bağlanıp çözülmek de,
Denizde yüzmek de var, pilâjda yüzülmek de,
Rahatlık: Seccadeyi suya salana gelmiş!

Salâhattin KUTLU

Afyon'da bir fırın ikramiyeli ekmek satıyor... —Gazeteler—

— İkramiyeden vazgeçtik herif, ekmek nerde?

TRANSİSTORLU RADYOLARIN ŞAHI...

7 W 3 çanta modeli - 4 dalgalı

THOMSON

...sayesinde memleketimizde yapılan bütün radyo yayınlarını NET ve GÜR sesle, en iyi şekilde dinliyebilirsiniz

RT 245 modeli - 3 dalgalı lüks ağaç mobilyalı

- Sesi son derece kuvvetlidir
- 8 transistorun vazifesini gören 7 transistorludur
- Fiatı uygundur

Genel Distribütörü
BEKO TİCARET A. Ş.
Beyoğlu, İstiklâl Caddesi 349,
Tel. 49 35 00

(Yeni Ajans: 3982—172)

TAHTALIKÖYE YOLCULUK

CONAN DOYLE'DEN ÇEVİREN: Gülçiçek

O GECE olanların bazısını en ufak noktasına kadar hatırlıyorum, bir kısmı ise bulanıklıklar içinde seçilmeyen hayaletler kadar müphem... Çok geç dönmeğe mecbur olduğum Londra'ya ne iş için gittiğimi bilmiyorum. Küçük istasyonda trenden indiğim andan itibaren bütün geçenler teker teker aklımda. Geçmişin her dakikasını yeniden hiçbir şey unutmadan yaşayabilirim.

Biraz yürüdükten sonra istasyon binasının duvarındaki saate baktığımı hatırlıyorum: gecenin onbir buçuğunu gösteriyordu. Onikide evde olabilecek miyim diye düşündüğümü de hatırlıyorum. Sonra beni dışarıda bekleyen büyük arabanın dev gözü gibi yanan farlarını hatırlıyorum. Daha o gün almıştım, enfes bir şeydi. Şoförüm Perkins'e nasıl bulduğunu sordum, o da çok iyi diye cevap verdi.

— Ben bir deniyeyim, deyip direksiyona geçtim.

— Vitesleri değişik, bu gece ben kullanayım, siz yarın gündüz gözü ile denersiniz, dedi.

Ben ısrar ediyordum:

— Hayır, hemen şimdi istiyorum.

Eve gitmek için sekiz kilometre katetmek lâzımdı. İlk önce biraz yadırgadım, sonra alıştım; aslında yeni bir şeye hâkim olmaya kalkmak için gecenin karanlığı en müsait zaman değildi ama, insan bazan böyle pek pahalıya mal olan mânasızlıklar yapmadan duramıyor. Claystall kavşağına kadar her şey tıkırında gitti.

Yokuşun tepesine gelince sıkıntılar baş göstermeğe başladı. Çok hızlı gidiyorduk. Aşağı inmeğe başlarken freni sıkayım dedim, bir türlü tutturamadım. El frenine asıldım, onu da tutturamadım. Ensemden doğru soğuk terler inmeğe başlamıştı. Önümde üç viraj vardı. İlkini rahatlıkla aldım, farlar iyi işliyordu. İkincisinde uçurumun kenarını sıyırarak döndüm. Son virajdan sonra bahçenin parmaklıkları geliyordu. Bir oraya varabilsem, küçük bir tepecik vardı, otomobil kendiliğinden duracaktı.

Bu arada söylemeliyim ki Perkins mükemmeldi. Bunun böyle olduğunu herkesin bilmesini istiyorum. Son derecede sakindi ve ufak bir aksilikte yardım etmeğe hazır bekliyordu. Toprak yola sapmayı düşündüm; Perkins içimden geçeni anlamıştı.

— Ben olsam yapmam, dedi, bu süratle takla atarız.

Haklı vardı. Kontağı kapadı, ama hâlâ korkunç bir hızla gidiyorduk. Direksiyonu tuttu.

— Ben böyle de idare ederim, dedi. Bu virajdan sağ çıkmayız; isterseniz atlayın.

— Hayır olmaz, istersen sen atla Perkins.

— Siz neredeyseniz ben de oradayım, efendim.

Eski arabam olsaydı, ne yapacağımı kestirirdim; ama bunun hiçbir yanını doğru dürüst bilmiyordum. Lâstikler homurduyor, arabanın her yanı gıcırdıyordu. Farlar yolu iyi aydınlattığı için önümü görebiliyordum. Karşıdan gelecek birisi için ne büyük bir tehlike olduğumuzu düşündüğümü hatırlıyorum.

Son virajı iki tekerlek üzerinde aldık, neredeyse devrilecektik; neyse araba kendiliğinden dengesini buldu. Şimdi önümde bahçenin parmaklıkları vardı. Ama yirmi metre uzakta, biraz da solda. Direksiyon bir yana eğrilmiş kalmıştı, çevirmeğe çalışmak boşunaydı. Dümdüz ileri doğru uçar gibi gittik. Perkins ile birer köşede büzülüp kalmıştık. Bir an sonra ön sağ tekerleğin bahçe kapısının kenarına takıldığını hissettim. O gürültü ile bütün vücudum sarsıldı. Birden kendimi havalanmış buldum. Sonra yavaş yavaş yere indim... Herhalde bunların hepsi hayaldi. Gözümü açtığım zaman kendimi çınarın gölgesinde,bahçenin çimlerine uzanmış buldum. Baş ucumda birisi ayakta duruyordu. Önce Perkins zannettim, dikkatle bakınca kolejdeki eski arkadaşım Stanley'i tanıdım. Çok sevdiğim bir sıra arkadaşımdı. Onu görünce hiç şaşırmadım, arkadaşımın benim evime gelmesi çok tabii bir şeydi... Zaten fazla düşünüp kafa yoracak halde de değildim. Rüyada gezen, ümidi kırılmış gibi bir halim vardı.

— Ne kaza, dedim. Korkunç bir şeydi.

Evet der gibi başını salladı, loş ışıkta hafif tebessümünü farkediyordum.

Sağdan sola dönemiyordum, başımda bir ağırlık vardı. Zaten canım kımıldamak istemiyordu. Buna karşılık gözlerim iyi görüyor, kulaklarım iyi işitiyordu. Otomobilin kalıntısının etrafında lâmbalar geziniyordu. Birkaç kişi sağa sola koşuşuyor, kısık seslerle konuşuyordu. Komşulardan birkaçı ile kapıcı ve karısı vardı. Kimsenin benimle alâkadar olduğu yoktu, herkes arabanın etrafında dolaşıyordu. Birden bir çığlık duydum.

Birisi:

— Dikkat edin, yavaşça kaldırın, arabanın ağırlığı ezer, diyordu.

— Sadece bacağım, diyen sesi tanıdım: Perkins'di.

Sonra birden kendine gelmiş gibi silkindi:

— Efendim nerede? diye sordu.

Bağlığı bana dokunmuştu; cevap verdim:

— Buradayım, dön bak.

Sanki kimse sesimi duymamıştı. Herkes arabanın yanında yığılıp kalan bir şeyle meşguldü.

Stanley elini omuzuma koydu, içimin rahatladığını hissettim. Her şeye rağmen mesuttum.

— Bir yerin acımıyor ya? diye sordu.

— Hayır.

— Zaten bir şey hissedilmez.

Birden korku ile irkildim. Stanley! Stanley! Ama Stanley Boers Harbinde ölmüştü!

— Stanley, diye haykırdım, Stanley siz ölmüştünüz. Boğazım kurumuştu.

Yine eski saf ve rahat tebessümü ile yüzüme baktı:

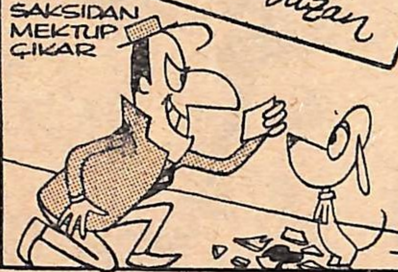
— Ya siz, dedi. Yoksa nasıl görüşürdük...

Gülçiçek

ÇİZEN

4

nazik SÜLÜMAN

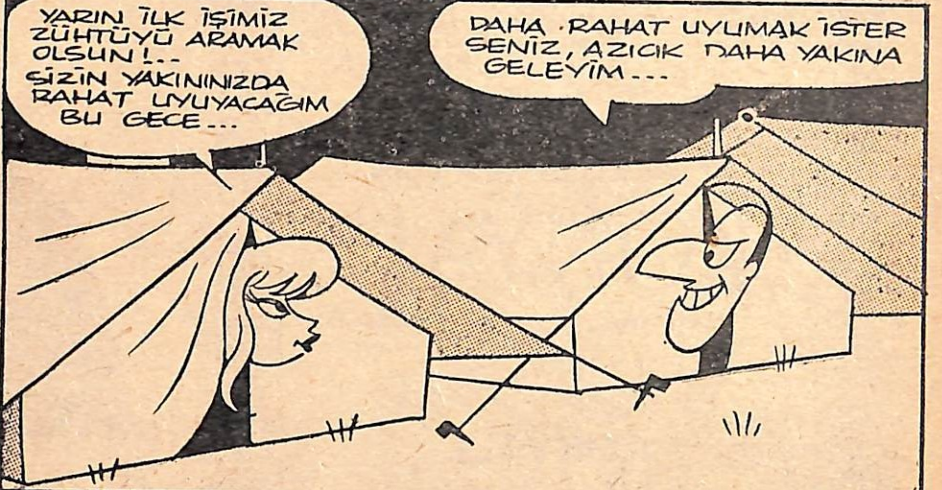

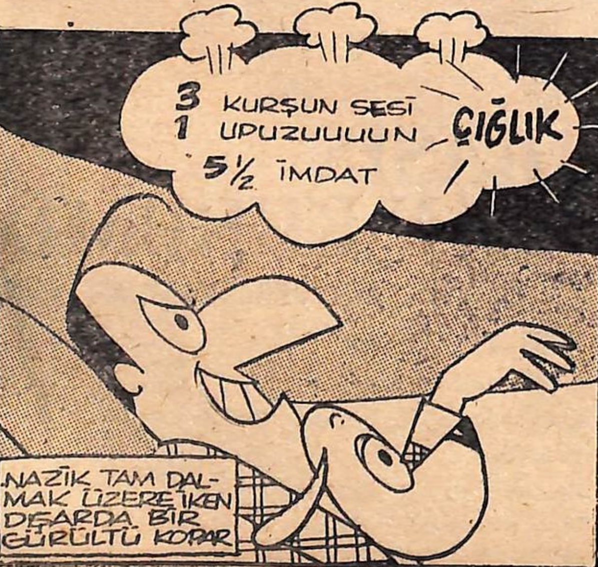

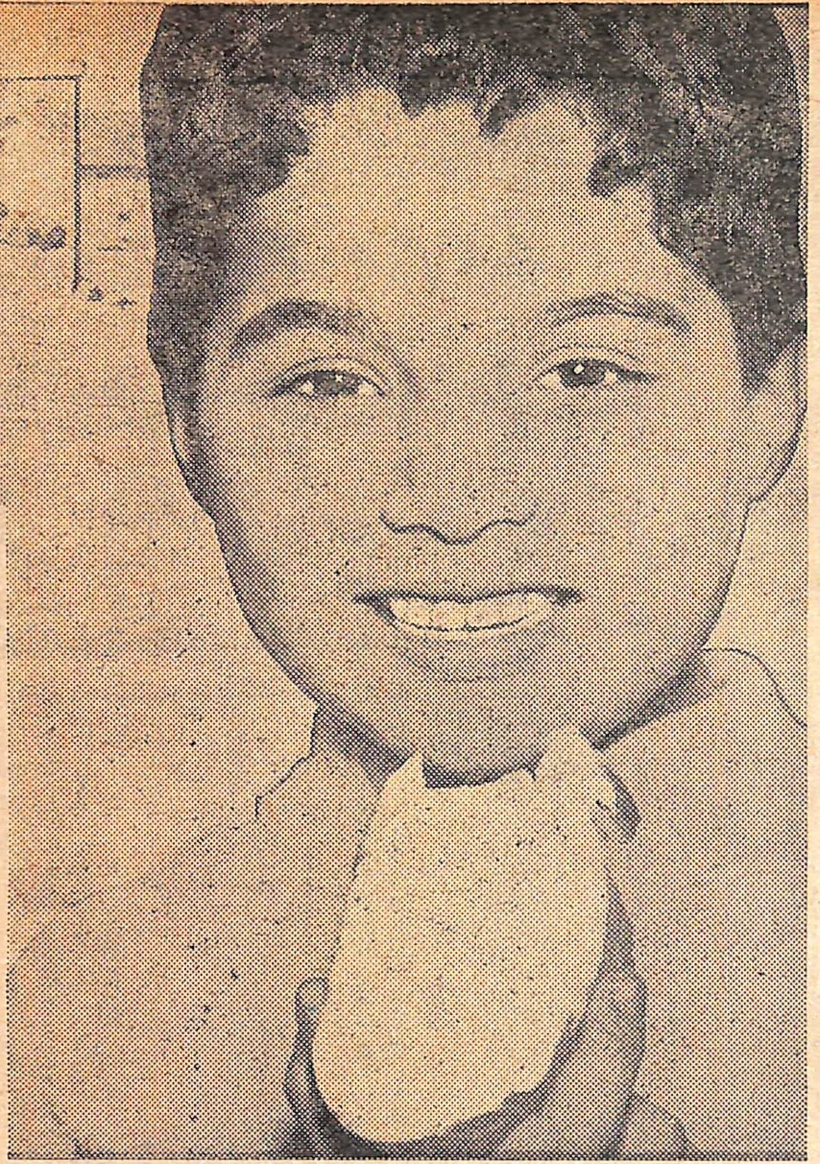

GRAFİKA

SANA'lı bir dilim....
...sıhhat ve güç verir.

Çünkü SANA bol vitaminlidir.

Dikkatle seçilmiş en iyi nebatî yağlarla yapıldığından besleyici ve sıhhîdir.

Gelişme çağında olan çocuklar SANA'yı seve seve yerler.

Bundan dolayı, SANA'lı nefis bir dilim, herkesin aradığı en iyi gıdadır.

Sana

Ağıza tat, vücuda sıhhat!

S 652 H

(İlâncılık: 7760—170)

1897 KONYA LEZZET LOKANTASI

SÜNNET DÜĞÜNÜ
ZİYAFETLERİNİZ İÇİN

KONYALI

EMRİNİZDE VE HİZMETİNİZDEDİR

Unutmayınız

68 senelik tecrübesiyle

KONYALI

en âlâsını hazırlar

Tel.: 27 02 02 - 27 03 03 - 27 04 04

(AK—169)

Akbaba

Haftalık Siyasi Mizah Mecmuası

SAHİBİ:
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap

İDARE YERİ: Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8-10 Daire: 3. İstanbul

İLÂN FİATI: Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Fiatı: 100 kuruştur.

REKLÂMINIZI
GAZETE VE DERGİLERLE
DEĞERLENDİRİN!

BASIN İLÂN KURUMU

YURT İÇİ VE YURT DIŞI REKLÂMLARINIZ İÇİN
HİZMETİNİZDEDİR

Genel Müdürlük:
Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. 1
İstanbul
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01
Telgraf adresi: BASINKURUMU

(Basın: 13354—171)

Gülliver BİLGİÇLER ADASINDA

8

"UÇANADA LAPUTA'DA İHTİŞAM İÇİNDE YAŞAYAN KADIN VE GENÇ KIZLARIN EN BÜYÜK ŞİKÂYETLERİ, ADADAN DIŞARI ÇIKAMAMALARI İDİ... KRAL BU İŞ İÇİN KOLAY KOLAY İZİN VERMİYORDU..."

ADADA YAŞAYIŞIM, AŞAĞI YUKARI BİR AYI BULMUŞTU... DİLLERİNİ İYİCE ÖĞRENMİŞTİM. BUNA RAĞMEN ÖĞRETMENİM YANIMDAN AYRILMIYOR, ADANIN SEVK VE İDARESİ HAKKINDA TEKNİK İZAHLARDA BULUNUYORDU...

BİRGÜN BEN DE KRALDAN İZİN İSTEDİM.

ÖĞRETMENİNİZLE BERABER OLMAK ŞARTIYLA, EVET!..

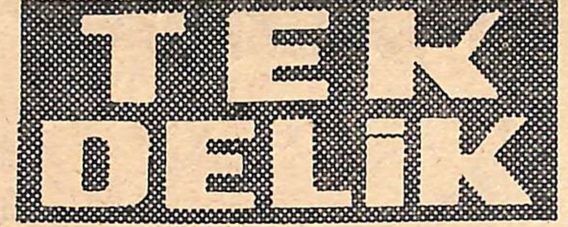

DEVAMI VAR

Aziz Nesin'in Romanı

— 13 —

Hâkim, alaylı alaylı gülümsiyerek:

— Bunların hepsi de mi seni başkasına benzetiyorlar? diyordu.

Hâkim haklı... Bu işe ben de şaşıp kalmışım...

Sabıka kaydım da gelip, daha önce de kendime zabit süsü vererek bir kadını evlenme vaadiyle dolandırmaktan mahkûm olduğum anlaşılınca hâkime iyice kanaat geldi ve mahkûm oldum.

Eğer kendileriyle evlenirsem kadınlar dâvalarından vazgeçiyor, ben de hapisten kurtuluyordum. Ama ben yirmi kadınla birden evlenemezdim ki... Yâni onlardan biriyle evlenmeğe razı olsaydım, yine hapisten kurtulamıyacaktım. Ne olurdu, tek kadın şikâyetçi olsaydı...

En rahat hapishane hayatımı o zaman geçirdim. Dâvacı olup beni mahkûm ettiren kadınlar ziyaretime koşuyorlar, her gün bana yiyecek, giyecek getirmek için birbirleriyle yarış ediyorlardı. Ziyaret günleri uğruma saçsaça başbaşa kavga edenleri bile oluyordu. Hepsinin de maksadı, benimle evlenmekti.

O zaman İstanbulda tek hapishane vardı. Şimdiki Adliye Sarayının olduğu yerdeki Mehterhane o zaman hapishaneydi. Ziyaretçilerle mahkûmlar serbestçe konuşuyorlardı, ziyaret yerine örgü tel konulmamıştı. Bir ziyaret günü, dolandırdığım kadınlardan Atiye ismindeki kadın ziyaretime gelmişti. Bu, kırk beş yaşlarında gayet çirkin, çirkinlikte emsali olmayan bir kadındı.

— Atiye Hanım, dedim, dinine imanına doğru söyle, deli olacağım; ben seni nerde, ne zaman dolandırdım, Allahaşkına söyle!

— And verme, dedi, beni dolandıran sen değilsin... Başkası... Zabit elbiseliydi. Adı Zekâi idi. Evleneceğiz diye yeminler ederek bunca yıllık göz nurum, el emeğim nakış dikiş paralarından biriktirdiğim üç bin lirayla iki bileziğimi aldı gitti, sırra kadem bastı. Ben de polise şikâyet ettim. Kendilerine zabit süsü vererek kadınları evlenme vaadiyle dolandıran sabıkalıların resim defterini önüme koyup «Bak bakalım, hangisi?» dediler. Zekâi'nin resmini göremeyince, senin resmini gösterip «İşte bu!» dedim.

Kadına:

— Allahtan korkmaz, o kadar resmin içinde neden benimkini seçtin? diye bağırdım.

Atiye gözleri dolu dolu:

— N'apiim şekerim, dedi, içlerinde en yakışıklısı sendin. Seni beğendim... dedi.

— Allah belânı versin ulan Atiye... Yıkıl, gözüm görmesin! diye bağırdım.

Atiye:

— Aşkımı reddetme hain, diye inledi, daha iki bin liram var, ben seni hapishanede gül gibi beslerim, çıkınca da evlenir, mesut aile yuvamızı kurarız, çocuklarımız olur, tam bir düzine çocuk doğuracağım..

Dolandırdığım kadınlardan Hüsniye, Atiye'den daha da çirkindi. O da her şeyi itiraf etti. Üstelik o, kendisini dolandıran sabıkalının resmini de sabıka albümünde bulmuş.

— Pekiy Hüsniye, neye benim başımı yaktın?

— O herif çirkindi. Hemen altında senin resmini görünce âşık oldum. Aşkın gözümü bürümüş, ben o şaşkınlıkla ne dediğimi biliyor muyum? «İşte beni dolandıran bu adam!» dedim.

— Defool!.. diye bağırdım.

Ağlayarak:

— Ama ben bâkireyim, vücuduma erkek eli değmemiştir, beni reddetme... Bankada param da var. Burdan çıkınca... diye söyleniyordu.

— İnşallah hep bâkire kalırsın cadaloz! diye bağırdım.

Ama en enteresan olanı 19 yaşında, 1,53 boyunda ve 104 kilo ağırlığındaki, şimdi adını unuttuğum kızdı. Ona ne evlenme vadeden, ne onu iğfal eden, ne dolandıran vardı. O durup dururken, beni bir zabit evleneceğim diye kandırıp dolandırdı, diye polise şikâyet etmiş. Kurnaz kız... Sabıkalı mabıkalı, birisini gözüne kestirip dâva edecek, sonra erkeği evlenmesi şartiyle hapisten kurtarıp onunla evlenecek.. Piyango da bana vurmuş. Ama evdeki hesabı çarşıya uymamış. O da ağlıyarak:

— Ne bileyim ben, yirmi kadının birden başına belâ olacağını... Sevgilim, seni hapisten de kurtaramıyorum. Ama tahliye olunca hemen evleniriz. Babam celep, elini öpersen seni affeder, bize de bir ev satın alır... Diyordu.

Elimde olmadan sahte zabitlikle kadın avcısı durumuna düşmeseydim, kadınların zabitlere neden bu kadar düşkün olduklarını da bilemezdim. Kadınlara kendini beğendirmekten ve artık evlenebilmekten büsbütün ümidini kesmiş bir erkeğe, meselâ bir binbaşı elbisesi giydirip yollara salınız, gözüne kestirdiği kızın, kadının yüzüne bakmaktan başka bir şey yapmasın, her gün kendisiyle evlenmeğe talip en az üç-beş kadınla karşılaşacak, tanışacaktır. Bu sahte binbaşı, fakir ve orta halli insanların bulunduğu mahallelerde dolaşırsa, muvaffakiyet şansını da artırmış olur. Hiç istemeden, elimde olmadan sahte zabitliğin de, sahte kocalığın da mütehassısı olduğum için, bu mevzuda kitap bile yazabilirim. Kadınların, bilhassa köylü kadınların boyunlarına taktıkları altın, beşibiyerde nasıl o ailenin istikbal teminatı oluyorsa, zabit üniforması da şehirli fakir aile kızlarının hayallerini dolduran istikbal garantisi, hayat sigortası oluyor. Bu hayat sigortası üniforması, zengin muhitlerin anadan doğma sigortalı kızları için câzip değildir, o muhitlerde üniforma, borsada birden kıymeti düşmüş esham senedi oluveriyor.

Kadınların zabitlere düşkün oldukları yahut olmadıkları devirler de değişiyor. Harp seneleri içinde, harb tehlikesi yaklaştığı zamanlar, bir de memlekette iktisadî buhranın arttığı zamanlarda koca arayan kadınlar gözlerini daha çok zabitlere çeviriyorlar. Bunun aksi olan zamanlarda resmi elbiselerin izdivaç borsasındaki kıymeti de biraz azalıyor. Tabiî, mesele yalnız bundan ibaret de kalmıyor. Üniformanın, hem onu giyenler, hem seyredenler için câzip bir tarafının bulunduğu da inkâr edilemez; parlak parlak demirleri, sarı madenleri, yıldızları, kokartları, kordonları, sırmaları, zırhları, çizmeleri, pelerinleri, tokaları, kemerleri, madalyaları, nişanları boşuboşuna icat etmiş değillerdir. Askerliğe rağbetin azaldığı zamanlarda asker üniformalarının da süsleri artar, tıpkı ölüm tehlikesi arttıkça, madalya cinslerinin de çoğalması gibi... Bundan başka resmi üniformaların içine giren insana biçim veren bir kalıp olduğu da unutulmamalıdır. Erkeğin en gebeşini, resmî üniformanın kalıbı içine sokarsanız, hemen kalıplanır, biçimlenir. Nitekim, kalıbı içinde pek yakışıklı görünen vücutlar da elbiseyi çıkarıp gevşeyince gebeşleşirler; etler lâpa lâpa yayılır, göbekler sarkar, omuzlar düşer. Resmî elbisenin kalıbından çıkıp, çizgili pijmanın yumuşaklığına yayılan erkekliğin gevşek görünüşü herhalde kadınlar için de içaçıcı bir manzara değildir.

Sabıkalı kadın avcısı olarak cezamı çekip hapishaneden çıktığım zaman, yine her zamanki gibi bütün bu başıma gelenlerden ders alıp hiçbir zaman kötü yola sapmamak kararındaydım. Namusumla çalışırsam, mutlaka hayatta muvaffak olacağıma inanıyordum.

* * *

Öndeki binanın gölgesi cezaevi avlusunu, gölgeli, güneşli ikiye bölmüştü. Ziyaret günüydü. Kapıaltı merdiveninden, elleri paketlerle, kutularla, kesekâğıtlarıyla dolu mahkûmlar bahçeye iniyorlardı, ziyaretçilerini uğurlamışlardı.

Paşazade Ferit, kapıaltı merdiveninin karşısında akşam güneşinin sarı badanasını turuncuya çevirdiği duvarın dibinde, sırtını duvara vermiş, çömelmiş, tesbih çekiyordu; dalıp gitmişti. Kendisine yaklaşan adamın uzamış gölgesi içinde kalmıştı.

Ziyaretçileriyle görüşmüş olan hükümlüler, ikişer-üçer bahçede hızlı volta atıyorlardı.

Önünde duran adam, Paşazade Ferit Bey'e:

— Sizden kimse gelmedi mi Ferit Bey? diye sordu.

Ferit Bey, o zaman önünde duran genç adamı farketti, başını ona kaldırıp:

— Bizden mi... dedi.

Birkaç kere «Bizden mi, bizden mi...» diye tekrarladı.

— Bizden bir ben varım...

Boğuk bir sesle gülüyordu. Genç adam ikinci kısma giden mermer merdivenlerde arkadaşlarıyla gevezeliğe dalmış meydancıya seslendi, elindeki paketi, kutuyu verdi ona:

— Yatağıma götür... dedi.

Kapıaltı merdivenine çıkan orta meydancısı elindeki kâğıttan son ziyaretçi listesini okuyordu:

— Haniya ziyaretçiler, ziyaretçiler, ziyaretçiler... Lisssteee!... Listeee... Hasan Kuşvar, Atillâ Ünsal, Memet...

Paşazade Ferit'le genç adam da bahçenin uzunlama yolu üstünde voltaya başladılar, ama öbürleri gibi hızlı hızlı değil, ağır ağır yürüyorlardı.

— Kadın avcılığından ikinci mahkûmiyetimden sonra hapishaneye yalnız bir ziyaretçim geldi. Ondan başka da bugüne kadar hiç ziyaretçim olmadı. Gençlikte böyle şeylere pek aldırış edilmiyor ama yaşlılıkta insan arayıp sorulmak istiyor.

— O bir kere ziyaretinize gelen kadın kimdi, o da mı evlenmek vadiyle avladıklarınızdan..

— O başka türlü.. İyi bir kızdı zavallı. Bakınız nasıl oldu. Hapishaneden çıktıktan sonra, daha o zaman ümitlerimi kaybetmemiştim ama, büyük şehirde yaşamaktan da korkar olmuştum. Sabıkalı olduğumdan yine başıma bir belâ gelebilirdi. Onun için İstanbul'dan uzaklara gittim, birçok yerleri dolaştım. Fakat nereye gittimse, insanlar beni açık bıraktıkları o tek delikten içeri sokmağa çalıştılar. Ben girmemeğe çalıştım, onlar beni itmeğe... Anadoluda pek çok yerleri dolaştım, nereye gittimse kendime o tek delikten başka bir kapı açamadım. Yavaş yavaş ümidim de kırılıyordu. Cebimdeki son parayı verip aldığım biletle bir gecelik tiren yolculuğundan sonra bir istasyonda indim. Şehir, istasyondan kırkbeş dakika kadar içerdeydi. Hiç param yoktu. Yürüyerek şehre gittim. Yorgun ve açtım. Şehir yeni uyanıyor, dükkânların kepenkleri açılıyordu. Bir cami önüne gelmiştim. Cami avlusuna girdim, muslukta yüzümü yıkadıktan sonra avlu duvarının dibine oturdum. Ne yapacağımı düşünmeğe başladım. Burda ne kadar oturup kaldığımı bilemiyorum, uyuşmuş gibiydim, belki de uyuya kalmıştım.

Yanı başımda:

— Esselâmünaleyküm... diyen sesle kendime geldim.

Dönüp baktım, sakallı ama genç bir adam, kırk kırkbeş yaşlarında... Çok canım sıkılıyordu, konuşmak istemediğim için selâmına karşılık vermedim. O bir daha:

— Esselâmünaleyküm... dedi.

Yine aldırmadım, bu sefer:

— Duymuyor musun, selâm veriyoruz.. dedikten sonra «Esselâmün aleyküm» diye çok daha yüksek sesle bağırdı. Hiç aldırmadım. Sakallının yanına bir adam daha geldi:

— Kimmiş? diye sordu.

— Bilmem, yabancı besbelli.. Hiç konuşmuyor.

— Sağır mı yoksa, sor bakalım...

— Besbelli sağır..

Açlıktan yorgunluktan konuşacak, bunlarla gevezelik edecek halim yoktu da ondan susuyordum.

Sonradan gelen adam elini ağzına boru yapıp kulağımın dibinde bağırdı:

— Duymuyor musun, ağır mı işitiyorsun?..

— Yaa... diye baştan savma bir cevap verdim.

— Nerden geliyorsun?

Yine:

— Yaa... dedim.

Birkaç kişi daha başıma toplanmıştı. Son gelen:

— Kimmiş? diye sordu.

Sakallı:

— Bilmem, dedi, konuşmuyor, bir ya ya diyor başka demiyor.

— Ya ya mı diyor, sakın bu Alaman olmaya.. Tamam, hem de Alamandır. Bu Alaman milleti hep ya ya der. Öyle değil mi Hüsün Çavuş, sen daha iyisini bilirsin!

Yaşlı bir adam:

— Öyledir, dedi, boyuna ya ya diyorsa Alaman gâvurudur. Alaman gâvuru, gâvurun iyisidir.

Başka birisi:

— Evet, dedi, bu herif halis Alaman... İşte elbisesinden de belli...

Konuşmaları hoşuma gidiyor, gülesim geliyordu. Bir kere de baştan konuşmamış olduğum için, sonradan bir türlü konuşamıyordum. İşi sağırlığa ya da sahiden Almanlığa vuracaktım. Başımdaki kolonyel şapkayla, diz yerlerine meşin yama vurduğum eski kadife pantalondan beni bir yabancıya benzetmişlerdi.

— Hiç şüpheniz olmasın ki, Alaman bu... Elbisesi ortada işte, gösteriyor.

(Devamı var)

Milletler Gülüyor

Daha iyi

Baba, gezmeye götürdüğü küçük çocuğuna sorar:

— Yavrucuğum, yaya mı gidelim, yoksa otobüse mi bindireyim seni?

Çocuk:

— Hayır, yürüyelim daha iyi, der, yalnız beni kucağına al!

* * *

Japonca

Mizahçı Japonya'ya yaptığı seyahatten dönmüştü. Orada gördüklerini arkadaşlarına anlatırken, biri:

— Japoncayı bilmemekliğin herhalde seni çok yormuştur.

Deyince, mizahçı gülümseyerek:

— Bilâkis, dedi, beni değil Japonları yordu!

— Göründüğü gibi değildir karım.. Çok başı diktir!

Şövalye

Fransa'da «Birinci İmparatorluk» devrinde Lejyon Donör en kıymetli nişandı.

İmparator kolsuz askere sordu:

— Cesur asker! Kolunu nerde kaybettin?

— Austerlitz'de Sör!

— Nişan aldın mı?

— Hayır Sör!

— İşte benimki, seni şövalye yaptım!...

— Sör, beni bir kolumu kaybettiğim için şövalye yaptınız. Ya iki kolumu birden kaybetseydim?

— Seni general yapardım ve bir nişan daha verirdim.

— Peki Sör!

Asker kılıcını çekti ve öteki kolunu kesti...

Yeni sulh teşebbüsü!

Sinek mücadelesi

Sinek mücadelesinden bahsediliyordu. Belediye reisi, savaşın başarı ile neticelendiğini söyleyince, hükûmet doktoru hayretle:

— Sinek mücadelesinin muvaffak olduğunu nereden bildiniz?

Belediye reisi açıkladı:

— Havaya D.D.T. sıkan uçaklar geçerken pencerenin önüne kocaman bir torta koymuştum, yanında on dakika kadar durdum, hiçbir sineğin yaklaştığını görmedim.

Doktor mânalı bir gülümseme ile:

— Bu, dedi sineklerin bulunmayışını değil, koyduğunuz tortanın çok berbat bir şey olduğunu gösteriyor!..

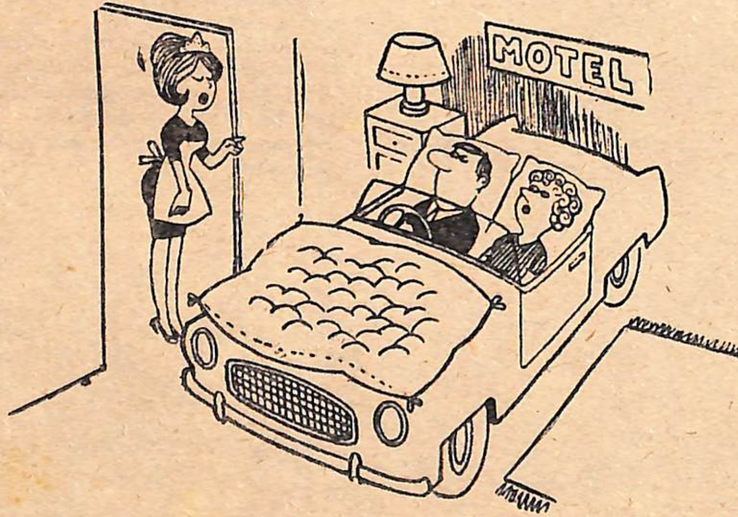
At merakı

Kadın, kocasına sitem ediyordu:

— Şu at yarışları aklını aldı. Yalnız onları düşünüyorsun, bahse girişirim ki evlendiğimiz günün tarihini unutmuşundur!..

Koca, haykırdı:

— Kim demiş?.. Tarzan adındaki atın yarışta birinci geldiği gün evlendik!

YARININ TATİLİ!

— Beyefendi, kahvaltı istediğiniz zaman bir klâkson çalınız, yeter!

Ruhun gıdası

Turistik bir çalgılı gazinoda, bir aralık, orkestranın yanındaki masalardan birinde oturan müşterinin yanına kemancı yaklaşır ve:

— Grieg'den bir seranat isteyen siz misiniz?

Diye sorar, adam, kemancının yüzüne bakmadan cevap verir:

— Hayır, ben garneli bir et istedim!

* * *

Özür..

Hizmetçi, gelen ziyaretçi kadını karşıladı:

— Hanım, size maalesef ben şimdi burada yokum, diyor.

Ziyaretçi kadın, bozulmadan:

— Teşekkür ederim, dedi, sen de ona gelemediğimden dolayı özür dilediğimi söyle..

— Göz yummamak için emir aldık!

Her zamanki gibi!

Luis Mayer, kendisine ve karısına yer ayırtmak için bir sinema müdürüne şöyle bir mektup yollamış:

108 ve 110 C. No. lu koltukların kapatılmasını rica ederim. Ben ve karım film seyretmeğe geleceğiz karım filmin sonunda yine koltuğun üzerinde beyaz eldivenini unutacaktır.

* * *

İmtihanda

— General Wolf hangi savaşta «şimdi bahtiyar olarak öleceğim!» demişti?

— Son savaşında öğretmenim!

İLK KADEH

— I —

Bir gazinoda, kadın, erkek arasında..

— Ne içersin Mari?

— Bir limonata..

— Limonata içilir mi bu güzel yerde?

— Öyleyse ne içeyim.. Peki, bir çay.

— Hayır, hayır iki kadeh viski içelim!

— Ne viski mi, bir o kaldı..

— İçki içmedin mi hiç?

— Ağzıma koymadım.

— Peki, dene..

— Hayır şekerim.

— Benim hatırım için..

— Hayır, imkânı yok içemem.

— Bir kadeh viskiden ne çıkar?

— Aa.. Sonra başım döner!

— Bir kadehten, insanın başı döner mi?

— Ben ne bileyim!

— Korkma..

— Mutlaka içirecek misin yani!

Genç adam, garsona seslenir:

— Bize iki viski getir, yalnız halis İskoç olsun..

— II —

— Korkuyorum..

— Çocukluğu bırak, korkacak ne var.. Haydi şerefe..

— Şerefe..

— Nasıl, Allahaşkına söyle bu viski fena mı Mari?

— O kadar fena değil, fakat bu herifler galiba çok sahtekâr..

— Niye sevgilim!

— Bize verdikleri viski halis İskoç değil, İrlânda malı!

O Gece saat dokuzda Laura, bütün cazibesi ile pırıl pırıl içeri girdi.

— Merhaba Jesse, beklemekten usanıp gitmişsinizdir zannediyordum; bülbül şakımasını andıran sesi bir anda odayı doldurmuştu.

Genç adam ona paltosunu çıkarması için yardım ederken:

— Beni hiç iyi tanımıyorsunuz, dedi. Hem üstelik kendinize de haksızlık ediyorsunuz. Sizi hiç bu kadar güzel görmemiştim...

Laura süzgün gözlerle şampanyasını yudumlarken fısıltı gibi bir sesle Jesse'e teşekkür etti. Sonra, müstehzi, ilâve etti:

— Hakikaten bugün kendimi çok iyi hissediyorum. Lâzım olursa, yorulmadan on raund dövüşebilirim.

Jesse bu sözden kırılmıştı:

— Benim küçük meleğim, düşünceniz çok yersiz. Beni yerinde duramayan azgın bir boğaya benzetmeniz doğru değil. Belki evvelden öyle idim ama artık... Taktiğimi değiştirdim.

Laura neşe ile ellerini çırptı.

— Aferin, tebrik ederim. Bari söyler misiniz, bu akşam sizi hangi rolde seyredeceğiz?... Ben bilmece çözmekten hoşlanmam.

Genç adam cevap vermeden onu elinden tuttu ve itina ile hazırlanmış sofranın başına getirdi. Hafif bir rüzgârın dalgalandırdığı gölü seyrederek mum ışığında romantik bir yemek yediler.

— Kendinize o kadar güveniyorsunuz ki, dedi Laura, neredeyse bütün söylediklerinize inanacağım.

— Zaten ben de her şeyi siz inanasınız diye söylüyorum.

— Size pes doğrusu, sırf hatırınız olsun, keyfiniz yerine gelsin diye koynunuza gireyim istiyorsunuz...

— İster hatırım, ister keyfim için olsun... Olsun da...

— Demek hâlâ ümitlisiniz?

— Tabii ya, neden olmasın... Cevap verin bana: Şimdi önümde Havva anamız gibi kalıverseniz, iddiayı ben kazanmış sayılmaz mıyım?

— Yoksa beni zorla soymaya filân mı niyetiniz var?

— Öyle bir şey söylemedim, size elimi dokundurmayacağım...

— Öyle ise söyleyin, ne zaman striptiz yapmağa başlıyacağım?..

— Biraz sonra onu konuşuruz. Önce size hazırladığım sürpriz hediyeleri görmeğe gelin...

Jesse, genç kızın koluna girdi, onu yandaki odaya götürdü.

Aynalı dolabın iki kanadını açarak, sıra sıra asılı kürkleri gösterdi. Laura'nın sevinçten neredeyse kalbi duracaktı.

— İçlerinden birini seçebilir miyim? dedi.

Jesse ellerini cebine sokmuş, kayıtsız cevap verdi:

— Hepsi sizin... Teker teker deneyin...

Laura bir oda genişliğindeki dolabın içine girerek askıdakileri teker teker çıkarıp giymeğe başladı. O arada Jesse de geçen haftaki garip hâdiseleri kafasından geçiriyordu.

... Üç beş gün evvel arkadaşı ile viskisini yudumlarken, sıkıntıdan neredeyse boğulacak gibi oluyordu. Yanındakine eğilip:

— Emin ol Tom, dedi, elimden gelen her şeyi yaptım. Nazik erkek oldum, büyük ağabey oldum, Don Juan oldum, hiçbiri işe yaramadı.

— Peki cömert davrandın mı?

— Oldukça... Geçen ay yüz elli dolarlık bir kaniş hediye ettim, bana mısın demiyor.

— Demek Laura Carson ne yaparsan yap, kendisine el sürdürmüyor.

— Görülecek şey benim halim, artık sabır denen şeyden eser kalmadı...

— Bir şey daha içelim. Senin işine mâni olmazsa tabii...

— Bugün pek fazla iş yok... Muhasebeyi taşıyacağız, o kadar...

Jesse hayatından bezmiş bir halde sigarasını yaktı, kibriti tablaya atacakken Tom ellerini çırparak «Abra Kadabra» dedi ve o anda tabla yok oldu.

Jesse şaşkın, bakakaldı; sonra çarpık bir gülüşle sordu:

— Güzel!Nasıl yaptın, anlatsana?

— Pek mühim bir şey değil. Vakit geçirmek için iyi. Zaten pek öyle herkesin yanında yapmam. Ama bazan böyle birdenbire canım istiyor...

— Böyle mârifetlerin olduğunu hiç söylememiştin.

— Bu mârifet değil, sadece sihir kudreti...

— Peki tablayı geri getirsene?...

— Yalnız yok etmesini biliyorum. Hem zaten nereye uçup gittiklerini hiçbir zaman anlayamadım.

O sırada garson içkileri getirmişti. İkisi de sustular. Adam uzaklaşınca Jesse sordu:

— Yoksa bu oyunun ciddi olduğunu mu söylemek istiyorsun?

Tom başı ile evet işareti yaptı. Jesse bir türlü inanmıyordu.

— Beni çocuk buldun, yuttur bakalım, dedi.

— Madem öyle, bardağın altındaki hasırı masanın ortasına koy.

Jesse arkadaşının söylediğini yaptı. Tom gözlerini hasırdan ayırmadan ellerini çırparak «Abrakadabra» dedi... Hasır kayboldu...

Jesse uzun uzun hasırı bıraktığı yere baktı. Sonra garsonu çağırarak iki viski, bir de tabla istedi. Garson söylenilenleri getirip müşterilerin önüne bırakırken bir yandan da şüpheli gözlerle onları süzüyordu.

— Beni dinle, dedi Tom, ben küçükken ihtiyar, esrarengiz bir komşumuz vardı, bana her insanın bir sihir kudreti olduğunu söylemişti. Onunki suyu viskiye çeviriyordu. Herkesinki kendine hasmış...

— Demek benim de böyle bir sihir kudretim var... Peki ama bunu nereden anlayacağım.

Tom omuzunu silkti.

— İnsanların çoğu kudretlerinin farkına varmazlarmış... Ben kendiminkini tesadüfen öğrendim.

Jesse heyecanlanmıştı.

— Belki benimki seninkinin aynıdır...

— Sen de bir dene bakalım.

Jesse derin bir nefes aldı, dudaklarını şıpırdattı, ellerini çırptı ve «Abrakadabra» dedi. Ama tabla yerli yerinde duruyordu.

Jesse'in canı sıkılmıştı.

— Galiba eksik bir şey var, diye söylendi...

— Hayır, her şeyi doğru yaptın, ama netice menfi.

— O halde, demek ki benim sihir kudretim başka. Ama ne?.. Bulmak güç!

— Canım o kadar üzerine düşülecek bir şey değil. En iyisi tesadüfe bırakmak...

Biraz daha oturduktan sonra kalktılar, Jesse bürosuna gitti.

Masanın üzerine birikentıkları karıştırırken sekreteri Carol geldi:

— Bugün size postadan oldukça paket var, şunlar da mektuplar.

Jesse genç kadının arkasından dalgın dalgın baktı. Masanın altındaki elinde bir şapka vardı. «Abrakadabra» dedi ama ne bir tavşan, ne de renkli mendiller çıktı...

Carol tekrar içeri girdi.

— Ever Carol, bir şey mi var?

— Mr. Wigmann içeride fazla eşyalar arasında duran iki dolabı muhasebe kısmı için alabilir miyim diye soruyor?

— Şimdi geliyorum, bu işi beraber hallederiz...

Koridorun sonundaki odaya girdiler. Bir köşede Carol'un bahsettiği dolaplar duruyordu. Bir metre eninde, iki metre boyunda idiler. Jesse kapıları açtı. İçlerinde etajer yoktu, zaten bunlar aslında elbise asmak için yapılmıştı. Jesse dolapların içini dışını yokladı.

— Mr. Wigmann bunları kendi işine yarar hale sokar herhalde. Hem...

Birden durdu, bir dolaplara, bir de sekreterine baktı. Eski bir çadır tiyatrosunda gördüğü bir şey aklına gelmişti.

— Carol, dedi, sesi karasız ve çekingendi. Carol... Şey... Sizden bir şey isteyeceğim... Biraz tuhaf ama...

— Evet Mr. Jesse...

Genç adam zorla tebessüm ederek:

— Şu dolaplardan birinin içine girer misiniz?

— Dolaplardan birinin içine mi gireyim?..

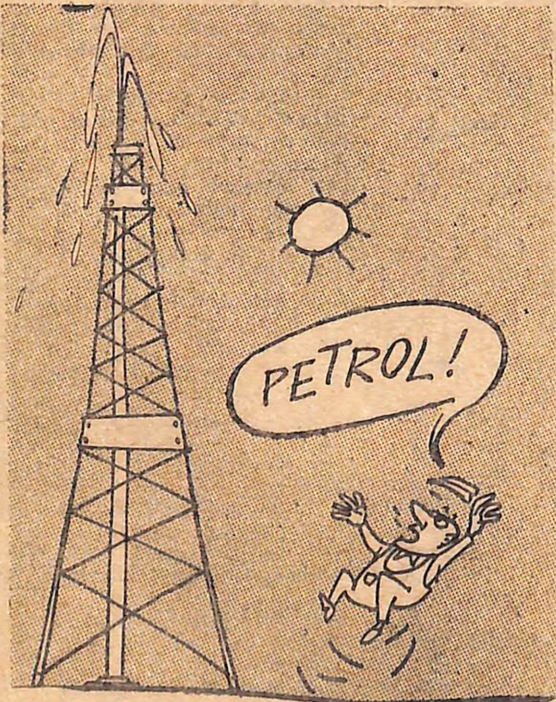
— Evet.

— Ne dediğinizi pek iyi anlıyamıyorum...

— Zaten anlayacak bir şey de yok, hem size ne anlatacağımı da bilmiyorum. Eğer bir şey olursa size ilerde açıklarım...

— Nasıl isterseniz, derken Carol eteklerini hafifçe kaldırarak dolabın içine girdi.

Jesse kapıları kapıyarak birkaç adım geri çekildi. Dolabı bakışları içinde hapsederken ellerini çırptı

Yazısız

ve Carol'un duyamıyacağı kadar alçak bir sesle «Abrakadabra» dedi.

Sonra kapıları açtı ve neredeyse bayılacak gibi oldu... Dolap bomboştu... Hemen yandaki dolaba koşup onun kapılarını açtı... Aman Allahım... Gözlerine inanamıyordu.. Carol dolabın kenarını kendine siper etmiş çıplaklığını saklamağa çalışıyordu...

— Elbiselerinizi ne yaptınız?

— Buna cevap verecek herhalde ben değilim.

Carol'un sesi hiddetten titriyordu.

Korsemden başımdaki kurdeleye kadar, hepsi uçtu gitti... Doğrusu bunu size pahalıya ödeteceğim.

Elinden geldiği kadar örtünmeğe çalışarak bir koltuğa ilişti.

— Ne yaptığınızı bana hemen söylemeyecek olursanız...

Sonra gözü dolaplara takıldı:

— Beni şu dolaba sokmuştunuz, halbuki ben bundan çıktım... Çabuk anlatın, çabuk anlatın diyorum, yoksa bağıracağım...

Jesse koşup genç kadının ağzını tıkadı.

— Her şeyi anlatacağım.

Bir an sustu.

— Aslına bakarsanız ne söyliyeceğimi de bilemiyorum. Ben de böyle bir şey beklemiyordum...

Carol bağırmak için ağzını açarken Jesse tekrar yalvardı.

— Sakın ha, acıyın bana... Meğer benim kudretim de buymuş!

— Ne kudretinden bahsediyorsunuz?.. Peki şimdi ne yapmak niyetindesiniz bakalım? Bir kere evinize geldim diye böyle mi yapmak lâzım. Ev başka, büro başka...

O sırada dışarda Mr. Wigmann:

— Mr. Jesse, Mr. Jesse... diyerek odaya doğru geliyordu.

İkisi de sıçradılar; Jesse hiddete kapılarak haykırdı:

— Buradayım, bekleyin beni.

— Siz zahmet etmeyin, ben gelirim.

— Gelmeyin, gelmeyin... Şey... Ben burada dolapları boşaltıyorum...

Mr. Wigmann yandaki odada bir aşağı bir yukarı gezinmeğe başladı.

Jesse Carol'un kulağına fısıldadı:

— Şu dolabın içine girin.

— Ben deli değilim, kimbilir bu defa nasıl çıkarım...

— Carol, ne olur dediğimi yapın; size haftada onbeş dolar zam, istediğiniz bir gece Stork Klübe gideriz, o geçen gün beğendiğiniz elbiseyi de alırım...

Carol bir zıplayışta dolabın içine girdi...

— Mr. Wigmann gelebilirsiniz, işim bitti...

— Ah, Mr. Jesse çok naziksiniz, bu dolaplar benim işimi fazlasıyle görecek... Yalnız şöyle bir içlerine bakayım...

— İçlerinde bir şey yok... İkisi de bomboş... Kullanabilmek için birkaç etajer yaptırmanız lâzım, ölçüleri sonra alırsınız...

Sonra ufak tefek adamı âdeta itercesine dışarı çıkardı, o gidince de hemen telefona sarıldı:

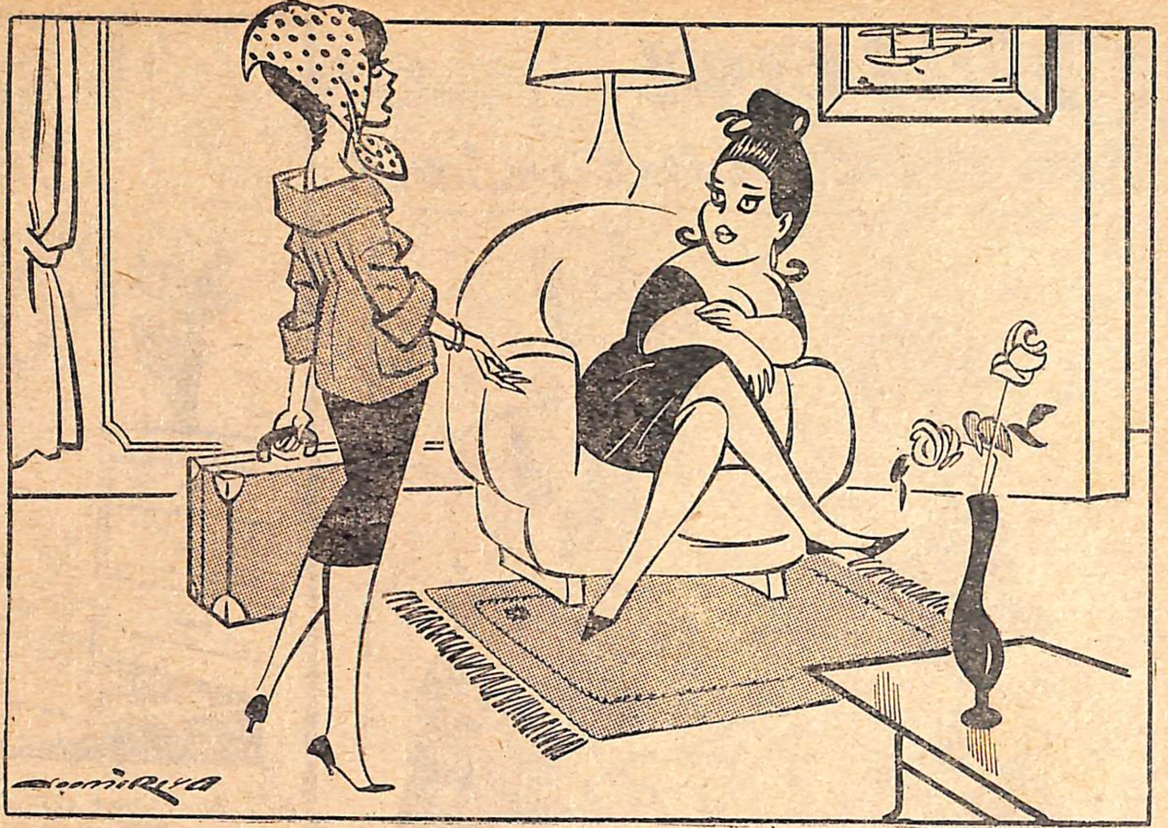
— Mrs. Devins, ben Jesse. Yeni temsil için gelen kadın artistlerden birine şehir kıyafeti lâzım. Tabii... Bir kadın için lâzım olan bütün çamaşırlar... Carol şimdi meşgul de onun için sizden rica ediyorum... Ne, boy mu?... Ha, şey, Carol'a göre olursa uyar... Söylüyorum, not edin: Bir elbise, bir kombinezon...

Sonra Carol'un yanına koştu:

— Merak etmeyin, sizin için Mrs. Devins'e üst baş ısmarladım... Biraz dan gönderecek.

— Çok iyi, o zevkli kadındır...

... Üç gün sonra Jesse kendi apartmanında, yaptırdığı dolapların önündeydi. Oyuncakçıdan aldığı bebeği birinci dolabın içine koydu, kapıyı kapadı, bir an bekledikten sonra ellerini çırparak «Abrakadabra» dedi. İkinci dolabı açıp bakınca yerde çıplak bebeği buldu...

— Çocuklarınız var mı bayan?
— Var, dört tane..
— Haa, öyleyse ayrıca çocuk zammı isterim!..

Sevincinden neredeyse uçacaktı.

— Şimdi sıra Mrs. Laura Carson'da, diye içinden geçirdi...

İşte Laura'nın şimdi dolabın içinde kürklerle meşgul olduğu sırada bir an içinde bunları düşündü. Sonra iki adım geriye giderek ellerini havaya kaldırıp hafif bir sesle «Abrakadabra» dedi.

Sonra hemen ikinci dolabı açtı... Muvaffak olmuştu ama, gördüğü manzara da nefesini kesmişti. Laura'nın vücudu kusursuzdu. Uzun siyah saçları yuvarlak omuzlarını kaplıyor, teni ay ışığında bir mermer beyazlığı ile parlıyordu. Jesse ellerini arkasına kenetlemiş, büyülenmiş gibi bakıyordu. Laura rahat ve serbest bir eda ile dolaptan çıktı ve odanın ortasına doğru yürüdü.

— İşte artık çıplaksınız.

— Evet, öyle... Havva anamızdan farkım yok...

Sonra genç kız şuh bir kahkaha atarak pencereye doğru yürüdü. Jesse kravatını gevşetti... Laura sanki ay ışığında yüzüyordu. Jesse kendini konuşmağa mecbur hissetti:

— Doğrusu sizden hiç beklemezdim, bu halinizde ne kadar rahatsınız. Sanki hiçbir şey olmamış gibi...

— Tabii bir şey olmadı... Siz sadece sihir kudretinizin ne olduğunu öğrenmişsiniz...

Jesse sabırsız bir halde Laura'ya doğru gelirken genç kız:

— Sizden bir ricam var, dedi.

— Ne istiyorsunuz, hemen yapayım...

— Şöminenin önündeki maşayı bana getirir misiniz?...

Jesse hiç düşünmeden robot gibi şömineye kadar gitti, maşayı eline alınca genç kız ellerini çırparak «Abrakadabra» dedi. Jesse hayretle büyüyen gözlerini ellerinden ayıramıyordu. Maşa hamur gibi yumuşayarak ellerine dolanmış ve öylece kalmıştı.

Laura keyifle tebessüm ediyordu:

— Ne kötü tesadüf değil mi, Jesse?.. Ben de sihir kudretimi bulmuştum...

Fransızcadan çeviren:
GÜLÇİÇEK

Sağ sol akımları tehlikeli olmaya başladı. — Gazeteler —

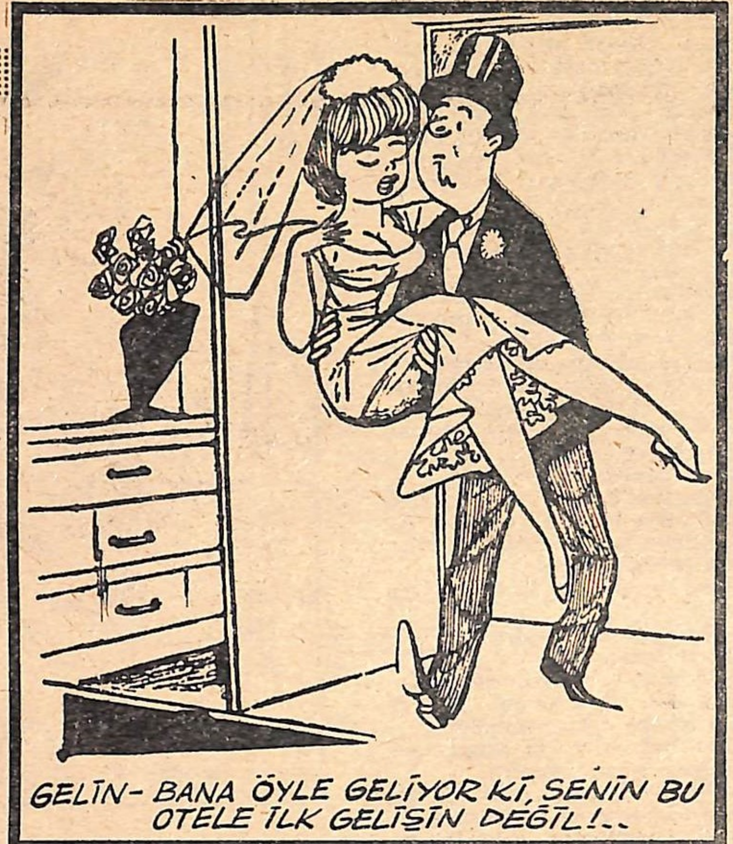

— Aman oğlum ortadan ver!

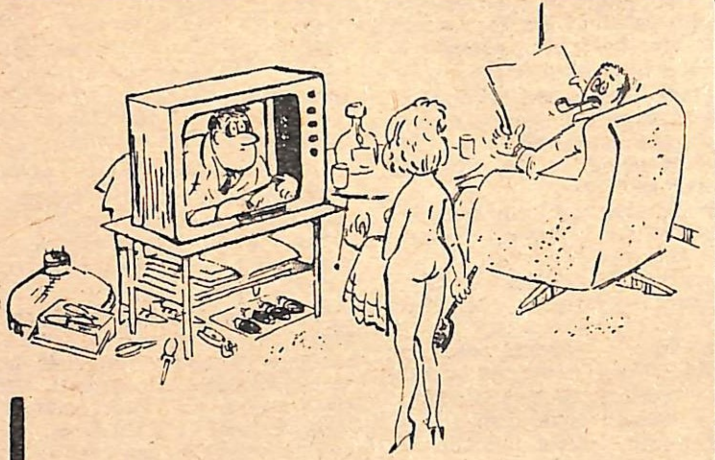
Dünya Karikatürleri

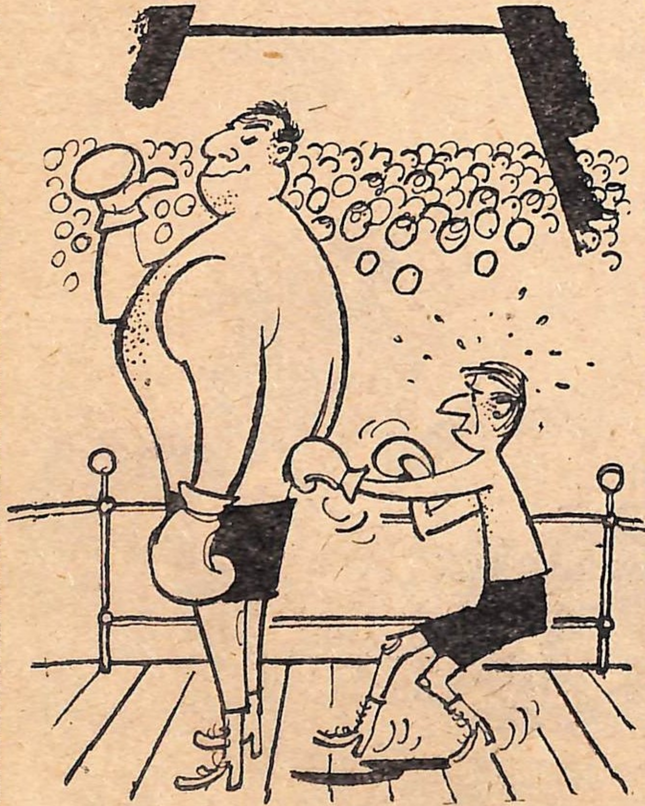
HANIM – BRAVO, NE GÜZEL ÜTÜLEMİŞSİN ELBİSENİ...
HİZMETÇİ – TEŞEKKÜR EDERİM... VAKTİM OLSAYDI SİZİNKİNİ DE ÜTÜLERDİM...

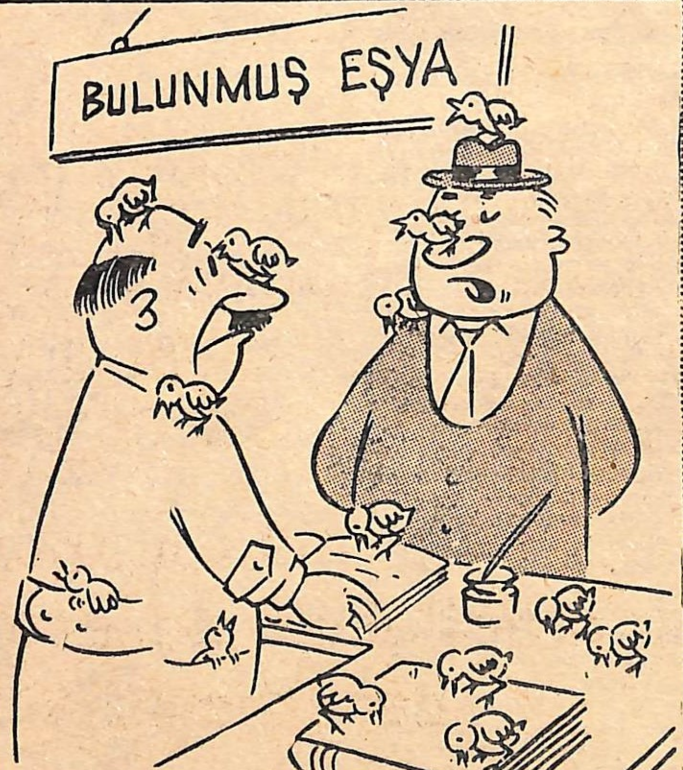
GELİN – BANA ÖYLE GELİYOR Kİ, SENİN BU OTELE İLK GELİŞİN DEĞİL!..

– AYOL, MADEMKİ GAZETE OKUYORSUN, TELEVİZYONU NEDEN AÇIK BIRAKTIN?..

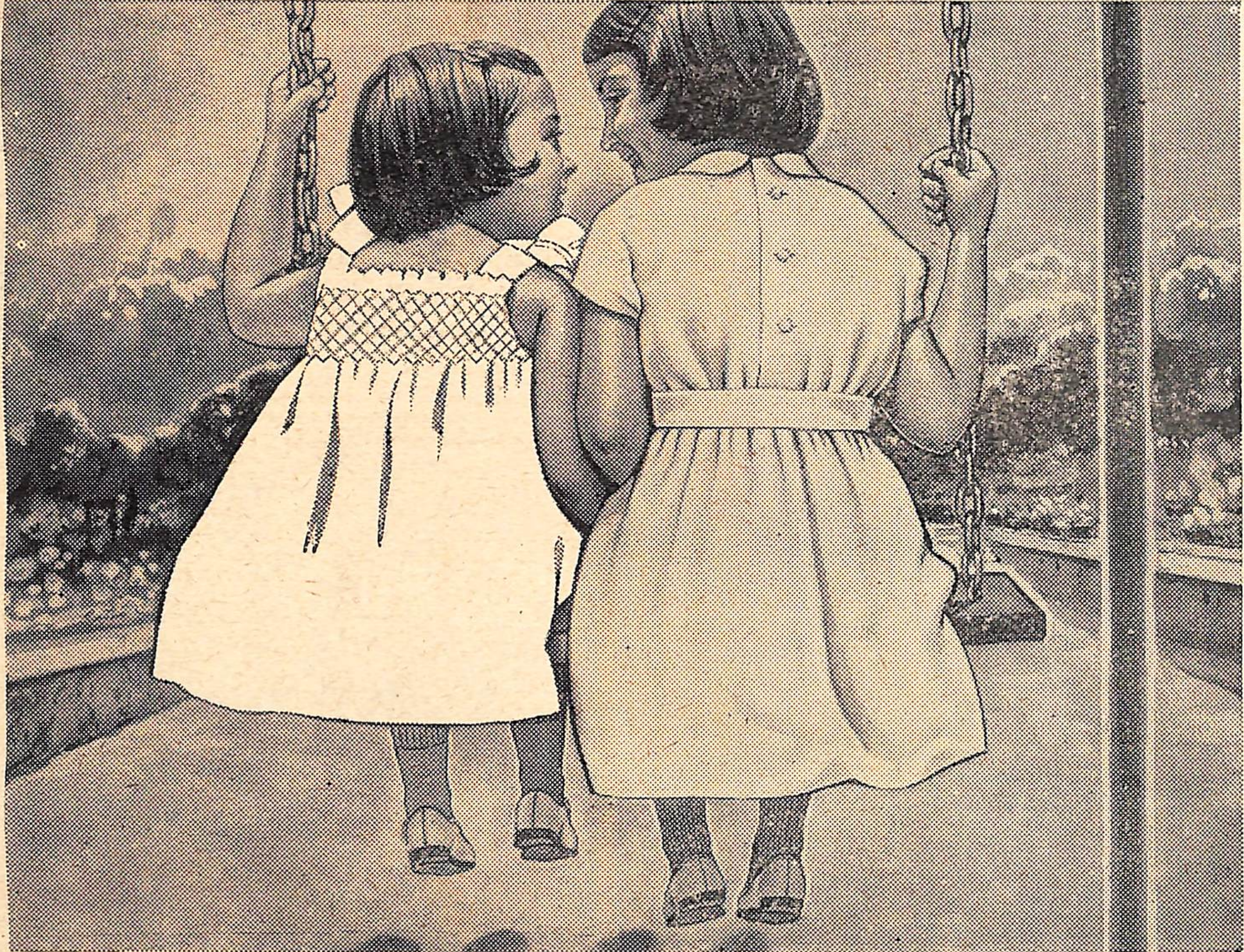

– OOOOH, AMAN BİRAZ SIRTIMI DA YUMRUKLA!

– İŞTE, UNUTTUĞUNUZ YUMURTA SANDIĞINDAN BUNLAR ÇIKTI!..

BİRİSİNİN ANNESİ TURSİL KULLANMAMIŞ

"Bedia Teyze çarşıya giderken kızı Oya'yı bize bıraktı. Oya, kardeşimden iki yaş büyüktür. Onlar gülüşerek salıncakta sallanırken ben de bahçenin bir köşesinden seyre koyuldum. Bir ara gözüm kardeşimin elbisesine ilişti. Oya'nınkinden çok daha beyazdı. Hayret ettim, Çünkü Bedia Teyzeyi titiz bir ev hanımı bilirdim. Daha sonra lâf arasında onun Tursil kullanmadığını öğrendim."

Etrafınıza bakınız... Tursil kullanan aileler derhal belli olur.

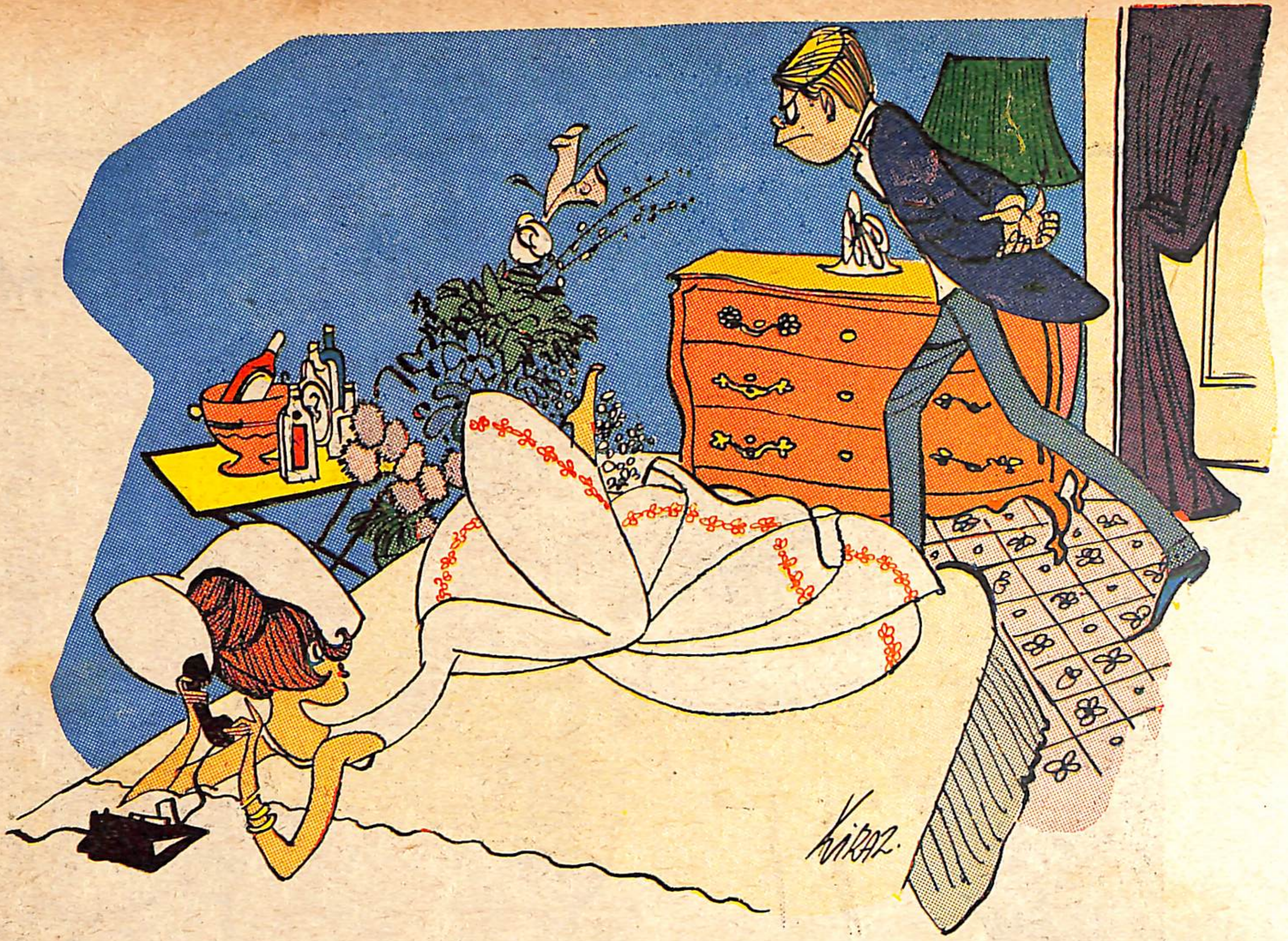
Tursil bütün tecrübeli ev hanımlarının kullandığı saf sabun tozudur. Tursil'le yıkanan çamaşırlar yıpranmaz ve mis gibi kokar. Tursil elleri bozmaz. Az Tursil çok iş görür. İşte bu yüzden Tursil diğer bütün markaların toplamından fazla satılır.

TURSİL gözle farkedilecek derecede daha beyaz yıkar

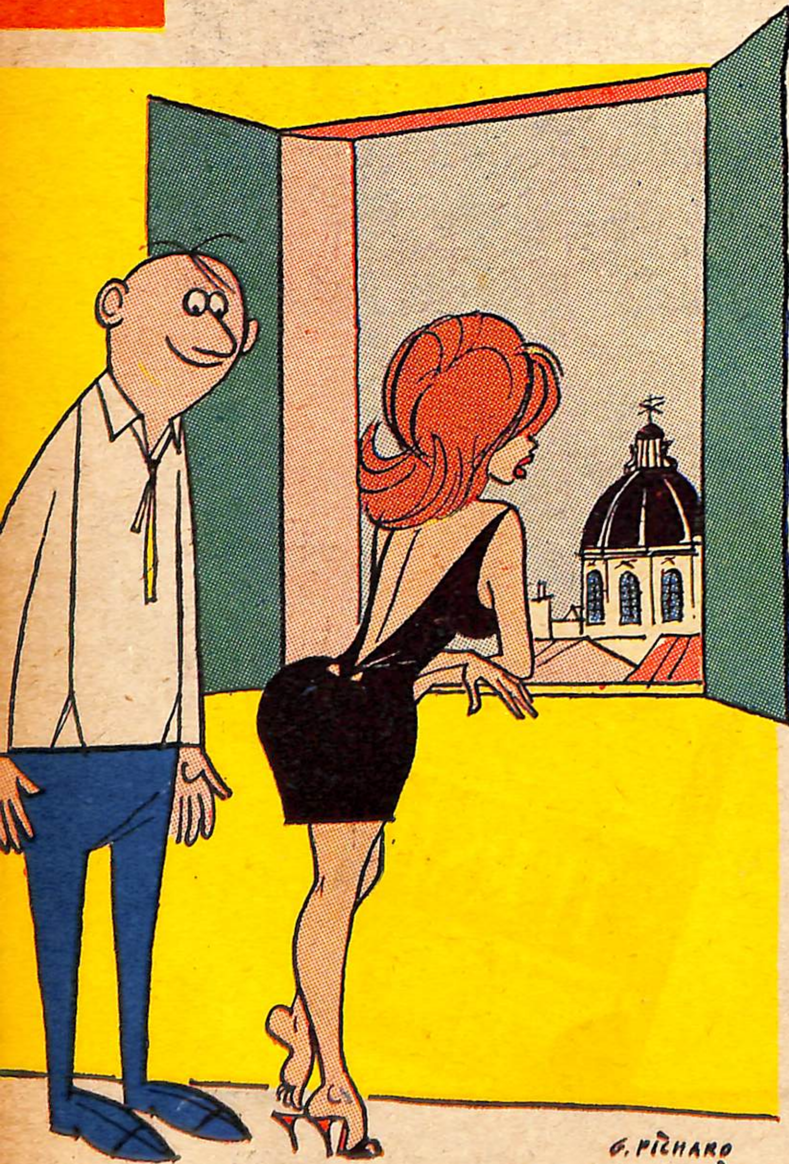

TURSİL şimdi daha zarif kutularda satılıyor

(Manajans: 1020—173)

— DARILMA ŞEKERİM, EVLENDİĞİMİ BİLMİYOR ÇOCUK !..

— ŞU KUBBENİN GÜZELLİĞİNE BAK !..
— BAKIYORUM, BAKIYORUM...

— KORKMA, KORKMA... DAHA KOCAM DEĞİL, YARIN EVLENİYORUZ !